

ZACHARIAS TOPELIUS: BØRNENES BOG

MED ILLUSTRATIONER AF ALBERT EDELFELT, CARL LARSSON, ACKE MED FLERE



GYLDENDALSKE BOGHANDEL  
NORDISK FORLAG

SJETTE SAMLING



ZACHARIAS TOPELIUS

---

# BØRNENES BOG

MED ILLUSTRATIONER AF

ALB. EDELFFELT, CARL LARSSON, ACKE M. FL.

OVERSAT AF

IDA FALBE-HANSEN

SJETTE SAMLING



GYLDENDALSKE BOGHANDEI.  
NORDISK FORLAG

---

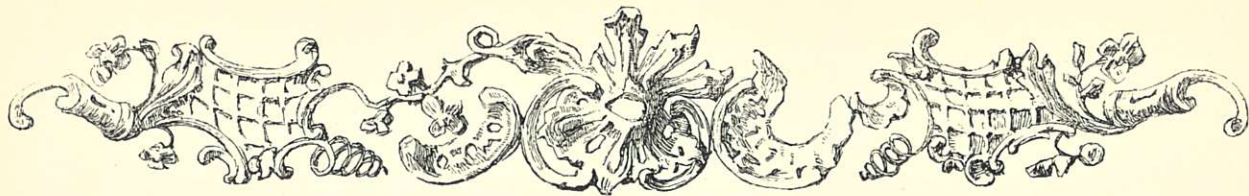
MDCCCCX

## INDHOLD

---

DEN TAPRE WALTERS EVENTYR	
SYVENDE EVENTYR. HVORLEDES DEN TAPRE WALTER GIK PAA ULVEJAGT (ILL. AF ALBERT ENGSTRØM).....	3
OTTENDE EVENTYR. HVORLEDES WALTER SØGTE EFTER EN SKAT OG VILDE VÆRE RIG (ILL. AF ALBERT ENGSTRØM OG ACKE) ... ..	7
VERNA ROSE (ILL. AF OTTILIA ADELBOG).....	13
VIPPLUSTIG (ILL. AF ALBERT ENGSTRØM).....	15
LILLE GENIUS (ILL. AF ALBERT EDEL FELT).....	21
RIDE RANKE (ILL. AF ALBERT EDEL FELT OG ACKE).....	27

---



## DEN TAPRE WALTERS SYVENDE EVENTYR

HVORLEDES DEN TAPRE WALTER GIK PAA ULVEJAGT

**D**et var engang i Forsommeren lidt før St. Hansdag. Walter havde hørt, at der var mange Ulve i Skoven, og det syntes han var morsomt. Han var mageløs tapper. Naar han sad i Skolen mellem sine Kammerater, eller naar han sad hjemme blandt sine Søskende, sagde han tit: „Een Ulv er ingenting; der maa godt komme fire!“ Naar Walter sloges med Klas Bogenström eller Frithiof Wäderfeldt og slog dem til Jorden, sagde han ogsaa: „Saadan vil jeg gøre med Ulven!“ Og naar han skød en Pil i Ryggen paa Jonas, saa det smeldede i Faareskindspelsen, sagde han igen: „Saadan vilde jeg skyde dig, hvis du var en Ulv.“

Der var nok dem, der syntes, at han pralede lidt, den rare Dreng. Men man maatte jo tro ham, naar han selv sagde det. Derfor plejede Jonas og Lena at sige om ham: „Se, der gaar Walter, der skyder Ulve.“ Og de andre Dreng og Piger sagde: „Se, der gaar den tapre Walter, der har Mod til ganske alene at slaas med fire.“

Ingen var saa sikker paa det som Walter selv. En Dag satte han sig for rigtig at forskrække Ulvene. Han tog sin Tromme, der var revnet paa den ene Side, siden han en Dag stod op paa den for at naa en Klase Rønnebær, og sin Tinsabel, der var noget hakket, efter at han med utroligt Mod havde hugget sig igennem en hel fjendtlig Hær af Stikkelsbærbuske. Og han glemte ikke at væbne sig til Tænderne med sin Hyldebøsse, sin Flitsbue og sit Pusterør. Han havde en brændt Prop i Bukselommen til at sværte sig Knebelsbarter med og en rød Hanefjer til at sætte i Huen for at se vild ud. Endvidere havde han i

Trøjelommen en god Kniv med Benskaft til at skære Ørene af Ulvene, naar han først havde slaaet dem ihjel, for han syntes, det var Synd at handle saa ilde med dem, mens de endnu var levende.

Det traf sig saa heldigt, at Jonas kørte med Korn til Møllen, og Walter fik Lov at sidde paa Læsset, men Caro løb bjæffende ved Siden af. Straks de kom til Skoven, saa Walter sig forsigtig om — der sad maaske en Ulv i Buskene, og han forsømte ikke at spørge Jonas, om Ulvene var bange for Trommen. „Det er de rigtignok!“ sagde Jonas. Hvorpaa Walter gav sig til at tromme af alle Kræfter, saa længe de kørte gennem Skoven.

Da de kom til Møllen, spurgte Walter straks, om der for nylig havde været Ulve der i Nærheden. — „Ja, desværre,“ sagde Mølleren, „i Nat har Ulvene revet vor største Vædder ihjel ikke saa langt herfra, derhenne ved Tørrehuset.“ „Nej, har de!“ sagde Walter, „mon de er mange?“ — „Det kan man ikke vide saa nøje,“ sagde Mølleren.

„Det er ogsaa lige meget,“ sagde Walter, „jeg spørger kun for at vide, om jeg skal tage Jonas med. Tre kan jeg nok magte alene, men er der flere, kan det ske, at jeg ikke naar at slaa dem alle ihjel, før de løber deres Vej.“

„I dit Sted, Walter, vilde jeg hellere gaa alene, der er mere Ære ved det,“ sagde Jonas. — „Nej, det er dog bedst, du gaar med,“ sagde Walter, „der er maaske mange.“

„Jeg har ikke Tid nu,“ sagde Jonas, „og desuden er der saamænd ikke fler end tre, dem kan du nok klare alene.“

„Ja,“ sagde Walter, „vist kan jeg det, men ser

du, Jonas, *er* der tre, saa kan det være, at en af dem bider mig i Ryggen, og saa bliver det besværligere for mig at slaa dem ihjel. Vidste jeg bare, at der ikke er mer end to, saa vilde jeg ikke bryde mig om det, for dem tager jeg en i hver Haand og rusker dem værre end Mor Susanne i gamle Dage ruskede mig selv.“

„Jeg tror ganske bestemt ikke, at der er mer end to. De plejer at være to, naar de river Børn og Væddere ihjel; du kan sagtens ruske dem uden mig.“

„Men ser du, Jonas, hvis der *er* to,“ sagde Walter, „saa kunde det jo ske, at den ene slap fra mig og bed mig i Benet, for, ser du, jeg er ikke saa stærk i min venstre Haand som i den højre. Du maa helst gaa med og tage en ordentlig Kæp med, for hvis der virkelig skulde være to. Er der ikke mer end een, saa griber jeg den med begge Hænder og kaster den levende om paa Ryggen, saa kan den sparke saa meget den vil, jeg skal nok holde den fast.“

„Naar jeg tænker rigtig over det,“ sagde Jonas, „saa er jeg næsten vis paa, der ikke er mer end een. Hvad skulde to stille op med een Vædder? Den forslaar jo ikke til mer end een.“

„Men jeg synes dog, du skulde komme med, Jonas,“ sagde Walter igen. „Ser du, jeg tør godt give mig i Kast med een, men jeg er jo ikke rigtig øvet endnu. Den kunde gerne rive et Hul i min ny Trøje.“

„Nej, ved du hvad, Walter!“ sagde Jonas. „Jeg er nær ved at tro, du ikke er saa modig, som Folk siger. Først vilde du slaas alene med fire, saa med tre, saa med to, saa med en, og nu vil du have Hjælp mod den ene. Det kan aldrig gaa an; hvad vil Folk sige? De vil maaske tro, at du er en Kryster.“

„Saa lyver de,“ sagde Walter. „Jeg er ikke en Smule bange, men det er morsommere, naar man er to. Jeg vil blot have en, der kan se paa, hvordan jeg klapper Ulven, saa Støvet ryger den om Ørene.“

„Naa, saa kan du jo tage Møllerens lille Sofie med. Hun kan sidde paa en Sten og se til,“ sagde Jonas.

„Nej, hun bliver bare bange,“ sagde Walter, „og det passer sig jo ikke for en Tøs at gaa paa

Ulvejagt. Kom nu med, Jonas, saa skal du faa Skindet, og jeg skal lade mig nøje med Ørene og Halen.“

„Nej, mange Tak,“ sagde Jonas, „behold du kun Skindet selv. Nu ser jeg, at du er bange. Fy, du skulde skamme dig!“

Det gik Walters Ære for nær. — „Jeg skal vise dig, at jeg ikke er bange!“ sagde han, og saa tog han Trommen, Sablen, Hanefjeren, Lommeknivven, Hyldebøssen, Flitsbuen og Pusterøret og gik ganske alene paa Ulvejagt i Skoven.

Det var en smuk Aftenstund, og Fuglene sang i Træerne. Walter gik ganske langsomt og forsigtigt. Ved hvert Skridt saa han sig om til alle Sider, om der maaske sad nogen og lurede bag Stenene. Han syntes bestemt, der var noget, der rørte sig henne i Grøften. Det var maaske en Ulv. „Det er bedst, jeg trommer lidt, inden jeg gaar derhen,“ tænkte Walter.

Trrrrrrrr, saa gav han sig til at tromme. Der var igen noget, der rørte sig. Koaks, koaks, og saa fløj der en Krage op af Grøften. Straks vendte Walters Mod tilbage. — Det er godt, jeg har Trommen med! tænkte han, og saa gik han med raske Skridt videre. Snart nærmede han sig Tørrehuset, hvor Ulvene havde revet Vædderen ihjel. Men jo nærmere han kom, jo uhyggeligere syntes han, at Tørrehuset saa ud. Det var saa skummelt og forfaldent. Hvem ved, hvor mange Ulve der kunde have skjult sig der? Maaske sad de der endnu i en Krog, de, der havde ædt Vædderen! Ja, det kunde man slet ikke være sikker paa. Der var ikke et Menneske at se. — Det var ækelt at blive ædt saadan ved højlys Dag, tænkte Walter ved sig selv. Og jo mere han tænkte paa det, jo grimmere og skumlere blev det gamle Tørrehus, og jo æklere syntes han, det var at blive Ulveføde.

Skal jeg vende om og sige, at jeg sloges med en Ulv, og at den slap fra mig? tænkte Walter. — Fy! sagde hans Samvittighed. Ved du ikke, at Løgn er den allerstørste Synd baade for Gud og Mennesker. Siger du i Dag, at du har slaedes med Ulven, saa æder han dig nok i Morgen.

Nej, hen til Tørrehuset gaar jeg, sagde Walter, og saa gik han. Men han gik ikke helt derhen. Han gik kun saa langt, at han kunde se Vædde-



rens Blod, der havde farvet Græsset rødt, og nogle Uldtotter, som Ulvene havde revet af det stakels Dyr. Det saa fælt ud! — Jeg gad vidst, hvad Vædderen tænkte, da Ulvene aad den, tænkte Walter ved sig selv. Og i det samme løb det ham koldt ned ad Ryggen, fra Trøjekraven helt ned til Støvleskafterne.

— Det er bedst, jeg trommer, tænkte han igen, og saa gav han sig til at tromme. Det lød stygt. Det gav Genlyd fra Tørrehuset, og det lød næsten som Ulvehyl. Trommestikkerne stod stille i Walters Hænder, og han tænkte: Nu kommer de!

Ja, ganske rigtig, i samme Øjeblik kiggede et rødbrunt, laadent Hoved frem under Tørrehuset! Hvad gjorde saa Walter? Ja, den tapre Walter, der ganske alene kunde magte fire, smed Trommen Pokker i Vold, tog Benene paa Nakken og løb og løb det bedste han kunde, tilbage til Møllen.

Men o ve, Ulven løb bagefter. Walter saa sig om. Ulven var hurtigere end han og kun et Par Skridt bag ham. Des hurtigere løb Walter. Men Rædslen tog Magten over ham, han kunde hverken høre eller se, han løb over Stok og Sten og Grøfter, han tabte Trommestikkerne, Sablen, Buen, Pusterøret, og i den vilde Fart faldt han over en Tue. Der blev han liggende, og Ulven sprang løs paa ham . . .

Hu, ha, det var en frygtelig Historie! Nu tror du sagtens, det er forbi med Walter og alle hans Eventyr! Men du skal ikke være bange, det var ikke saa farligt. Det var saadan en rar Ulv. Han kastede sig nok over Walter, men han nappede ham bare i Trøjen og slikkede ham i Ansigtet. Og Walter skreg, ja, han skreg, som om han havde en Kniv i Halsen.

Heldigvis hørte Jonas hans Nødraab, for det

var jo ganske nær ved Møllen. Jonas løb derhen og hjalp Walter op. — „Hvad er der paa Færde?“ sagde han, „hvad skriger du saadan for?“

„Ulven! Ulven!“ raabte Walter, og det var det eneste, han kunde faa frem.

„Hvad for en Ulv?“ spurgte Jonas. „Jeg ser ingen Ulv.“

„Tag dig i Vare! Den er her! Den har bidt mig ihjel!“ jamrede Walter.

Da gav Jonas sig til at le, ja, han lo, saa Skindbæltet om hans Mave hoppede og rystede. „Naa — naa,“ sagde han, „var det *den* Ulv? Var det den, du skulde ruske og tage i Nakken og kaste om paa Ryggen, om ogsaa den sparkede aldrig saa meget? Se kun lidt nærmere paa den. Det er jo vor gamle Ven, vor egen, skikkelige Caro! Han har sagtens fundet et Ben af Vædderen henne ved Tørrehuset. Da du trommede, kom Caro frem, og da du løb, løb Caro bagefter, som han saa tit gør, naar du tumler og leger. Fy, Caro, skamme dig skulde du, at du har jaget saadan en stor Helt paa Flugt!“

Walter rejste sig, meget flov. „Fy, Caro!“ sagde han, glad og ærgerlig paa een Gang. „Det var jo ikke andet end en Hund! Havde det været en Ulv, skulde jeg nok have slaaet den ihjel . . .“

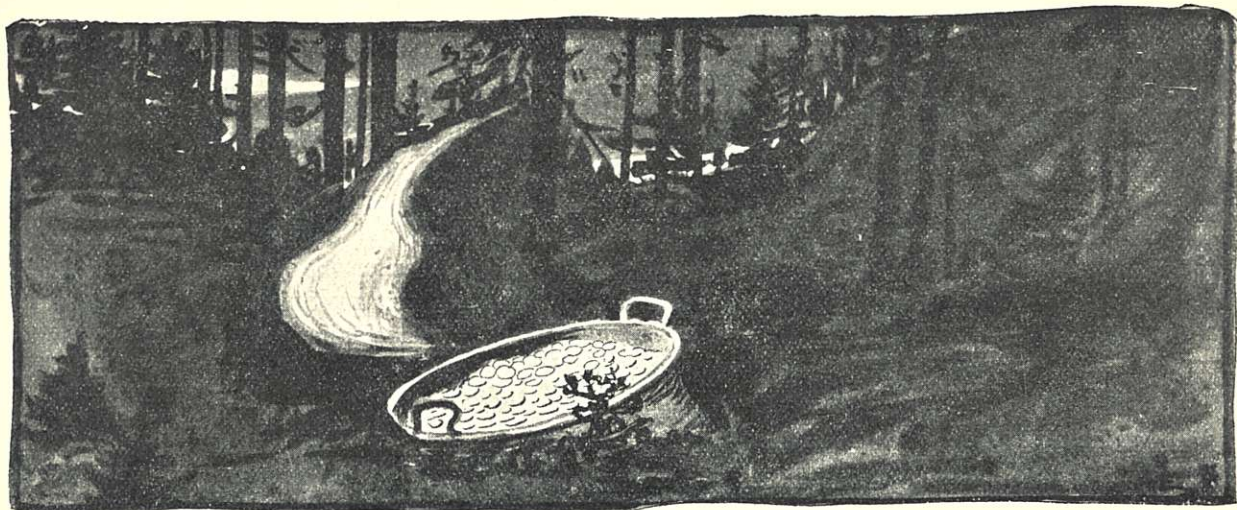
„Nej, hør nu, Walter, lyd nu mit Raad, og pral en anden Gang lidt mindre, saa udretter du mere,“ sagde Jonas. „Du er jo da ikke en Kryster?“

„Jeg! Du skal se, Jonas, naar vi nu møder en Bjørn! Ser du, Jonas, for jeg skal sige dig . . . jeg holder egentlig mere af at slaas med Bjørne.“

„Naa, saa det gør du?“ lo Jonas. „Er vi nu der igen? Husk paa, Walter, at det er kun Krystere, der praler. En rigtig tapper Mand snakker ikke om sin Tapperhed.“







## DEN TAPRE WALTERS OTTENDE EVENTYR

HVORLEDES WALTER SØGTE EFTER EN SKAT OG VILDE VÆRE RIG

Langt ude i Skoven laa et lille Hus, og der boede en gammel Husmand og hans Kone. I sine unge Dage havde han været Soldat og kæmpet som en tapper Mand mod Landets Fjender, men nu var han gammel og træt og graahaaret, og det var hans Kone ogsaa. Alligevel arbejdede de begge to saa godt de kunde i deres lille Kornmark og i deres Kartoffelmark lige ved Huset, og nu og da skød Manden Urfugle i Skoven, og Konen bandt i Forsommeren udmærkede Badekoste af frisk Birkeløv. Dem solgte de i Byen, og saa fik de Penge til Tobak i Mandens korte Træpibe og til lidt Kaffe i Konens blanke Kaffekedel Søndag Eftermiddag.

De var stille, gudfrygtige Folk, der ikke kom nogen Mennesker for nær; alligevel gik der allehaande underlige Rygter om dem blandt Folk i Landsbyen. Man sagde, at Husmanden vidste Besked om en stor Skat, der var gravet ned i Jorden et eller andet Sted i Skoven; der var ikke andre end ham, der kunde sige, hvordan man skulde faa fat i Skatten. Det hændte ogsaa, at en og anden i al Stilhed kom listende derud med Hakke og Spade og vilde overtale den gamle til at røbe Stedet og bagefter dele Pengene. Men da

lo den gamle Soldat i Skægget og sagde, at han havde nok en Skat, og den Skat kunde ogsaa andre have, men den var ikke saadan, som Folk troede. Og tilsidst vidste Folk ikke, hvad de skulde tro, men alle var enige om, at den gamle kendte en Hemmelighed, som han ikke vilde ud med.

Jonas, der tjente hos Walters Forældre, var ellers en flink Mand, men overtroisk var han. Han sad tit om Aftenen og fortalte Walter, at der brændte Ild i Skoven, og naar man saa den Ild, skulde man løbe derud og ikke se sig tilbage og ikke sige et Ord, men kaste Staal paa Ilden. Saa vilde der vise sig en stor Kobberkedel fuld af Guldpenge, helt oppe ved Jorden, og den skulde man tage fat i og bemægtige sig Skatten. Men Kedlen var meget tung, saa der skulde endnu flere Kunster til for at faa den rigtig op af Jorden, og hvordan det egentlig skulde gøres, det kunde ingen andre sige end Husmanden.

Alt det hørte Walter paa med Undren, og han syntes, det kunde være rart nok at faa en hel Kedel fuld af Guldpenge. — „Men hvad mon jeg skal gøre med Pengene,“ sagde han. „Mon jeg skulde give Fader dem?“

„Ja, det er nok det bedste,“ svarede Jonas. „Men det finder vi nok ud af, naar du først har faaet fat i Kedlen. Det er ikke saa let, som du tror.“

„Jeg skal nok faa fat paa Kedlen,“ sagde Walter. „Jeg skal sige dig, jeg er forfærdelig stærk, naar jeg rigtig slaar Klo i noget. Desuden tager jeg Husmanden med mig. Fader skal gemme Pengene for mig, til jeg bliver stor, og saa skal jeg gøre store Ting. Først vil jeg bygge et stort Slot med Sølvture og Guldporte, der vil vi allesammen bo, og du skal ogsaa have et Kammer, Jonas. Saa vil jeg købe mig smukke Heste med fine Sadler og Seletøj og en forgyldt Vogn; saa skal jeg rigtig køre, og du skal staa bagpaa, Jonas. Og en Baad vil jeg have mig, med fine Sejl og Flag, meget bedre end Lunkentus, og de bedste Kælker og Skøjter og Bolde, der er i hele Verden. Og vi skal have Klatkager til Middag hver Dag. Og saa vil jeg have en forgyldt Tromme og en rigtig Bøsse med Krudthorn og Kugler og Knaldhætter.“

„Og den skal du skyde Ulve med,“ afbrød Jonas ham lidt haanlig.

„Det kan nok være,“ svarede Walter lidt flov. „Jeg er ikke bange, om det saa var en Bjørn.“

„Nej, nu kan du prale igen,“ sagde Jonas. „Kan du huske, da du løb for Caro?“

„Der bliver saamænd nok en Mængde Penge til overs,“ skyndte Walter sig at sige. „Jeg kunde jo godt købe Kringler for Resten, men det er jo ikke sikkert, jeg kan naa at faa dem spist, før de bliver tørre.“

„Saa var det bedre at bygge et nyt Hus til Husmanden og at købe en Ko til Konen,“ sagde Jonas. „Det kan de nok fortjene. Og desuden er der mange fattige Børn, der hverken har Klæder eller Mad.“

„Det var godt, du huskede mig paa det, Jonas,“ sagde Walter. „Jeg skal nok bygge Huset, og Koen skal jeg ikke glemme. Og alle smaa fattige Børn skal have Klæder og Mad.“

„Men endnu har du ingen Penge, Walter,“ afbrød Jonas ham.

„Jo,“ sagde Walter, „det er lige saa godt, som om jeg allerede havde dem. En af Dagene gaar jeg ud til Husmanden. Kom du med, Jonas, saa er vi tre. Det er rarere at være flere, naar der er mørkt i Skoven.“

„Jeg har ikke Tid,“ sagde Jonas. „Du kommer til at gaa alene. Lykke paa Rejsen!“

„Tak skal du have,“ sagde Walter.

Samme Aften var Walter ude i Lunden for at finde en god Rønnekæp til en Fiskestang, og Snedkerens lille Marie var der ogsaa for at skære Enebærkviste til om Søndagen; det var nemlig Lørdag Aften. Walter gik og tænkte paa den store Kobberkedel og sit ny Sølvslot og Husmandens ny Hus og alle de fattige Børn, der skulde have Mad og Klæder. — Jeg gad vidst, om der ikke er nogen Ild at se i Skoven, tænkte han. Og, kort og godt, i samme Øjeblik som han tænkte det, saa han en stor Ild skinne inde mellem Træerne. Det kan nok være, det lille Hjerter gav sig til at banke. Det er ganske sikkert den Ild, der brænder over Skatten, tænkte han. Jeg ser ingen Røg, og den Slags Ild ryger aldrig.

„Vil du gaa med mig ud til Husmanden, Marie?“ spurgte han. „Jeg er ikke sikker paa, jeg kan finde derud.“ Men Walter kendte nu godt Vejen, han kunde blot ikke lide at gaa alene i Skoven.

„Bi lidt, til jeg har mit Forklæde fuldt af Enebærriis, saa skal jeg komme,“ sagde Marie. „Jeg skal alligevel der forbi, naar jeg gaar hjem.“

Saa ventede Walter og saa paa Ilden, der blev større og større, og saa gik de to Børn. Snart havde de naaet Hytten, og imidlertid skjultes den store Ild af Skovens Træer.

„Ja, saa Farvel!“ sagde Marie.

„Farvel!“ sagde Walter, og saa gik han ind i Hytten. Han traadte dristig ind, han var ikke bange for en gammel Husmand. Men han blev lidt forlegen, da han saa den gamle sidde stille og andægtig og læse højt for sin Kone i en stor Bog. Det var næppe nok, Walter havde Mod til at sige sit Ærende.

Men da han nu engang var der, saa maatte han alligevel frem med det. „Min gode Mand,“ sagde han, „har I set den store Ild, der brænder inde i Skoven?“

Den gamle saa op fra sin Bog og saa paa Walter med et underlig kønt og næsten skelmsk Blik. „Naa,“ sagde han uden at vise nogen Forundring. „Hvor ved den unge Herre det?“

„Jeg har set den,“ raabte Walter ivrig. „Kom

ud, skal I se den, vi maa blot gaa et lille Stykke hen ad Vejen.“

„Tror den unge Herre det? Ja, nu skal jeg komme og se,“ sagde den gamle.

„Ja, kom endelig, nu med det samme!“ sagde Walter og trak Manden med sig ud paa Trappen og henad Landevejen.

„Jeg ser ingen Ild,“ sagde Husmanden.

„Bi lidt, nu ser vi den straks, naar bare vi kommer op paa Bakken,“ forsikrede Walter.

Og ganske rigtig. Da de kom op paa Bakken, saa de begge den samme store Ild, som Walter havde set skinne mellem Træerne. Den havde nu hævet sig højere, helt op til Trætoppene, og var stor og rund som et Hjul. Walter stod baade flov og forbavset. Det, han havde taget for en Ild, det var Fuldmaanen, der i den stille Aften stod op over Skoven.

„Og saa langt har den unge Herre løbet for at se paa Maanen?“ spurgte Husmanden.

„Det var da underligt,“ sagde Walter forlegen.

„Maanen saa ganske ud som en Højild.“

„Hvad mener den unge Herre med en Højild?“

„En Ild, der brænder over en Skat eller noget, der er gemt i Jorden.“

„Ja, saa er Maanen vist ogsaa en Højild,“ sagde den gamle. „Den skinner hver eneste Nat over alle Jordens Skatte. Den er et Genskin af Solen, der skinner over hele Verden og over Dagens Arbejde.“

„Hvad er det for Skatte, Maanen skinner paa?“ spurgte Walter nysgerrig.

„Den skinner over Jordens Hvile, Arbejderens Søvn og Samvittighedens Fred,“ sagde Husmanden. „Arbejdet er en velsignet Ting; det holder Legeme og Sjæl sunde og giver os, med Guds Hjælp, vort daglige Brød. Men efter Arbejdet er ogsaa Hvilen en herlig Guds Gave. Maanen er Nattens Øje, der vaager over Menneskenes Ro.“

Walter lyttede meget tankefuld, men hans Hoved var saa fuldt af Skatte og Højilde, at han ikke gav sig saa snart. — „Min gode Mand,“ sagde han, „jeg ved jo godt, at I kan vise mig, hvor der er en Skat her i Skoven. Naar først jeg bliver rig, skal jeg bygge jer et nyt Hus, og I skal faa en dejlig Ko, og alle fattige skal blive rige.“

„Tror han det?“ sagde den gamle Husmand. „Naa, saa skal jeg da ogsaa sige ham, at jeg virkelig kender en stor Skat, og den gør alle fattige rige.“

Walter gjorde store Øjne. „Hvor har I den, min gode Mand? Kom, lad os straks gaa hen at finde Skatten.“

„Vi behøver ikke at gaa ret langt,“ sagde den gamle. „Den Skat har jeg hjemme i min Stue.“

„Har I den hjemme i Stuen? Og maa jeg virkelig faa den at se med det samme?“

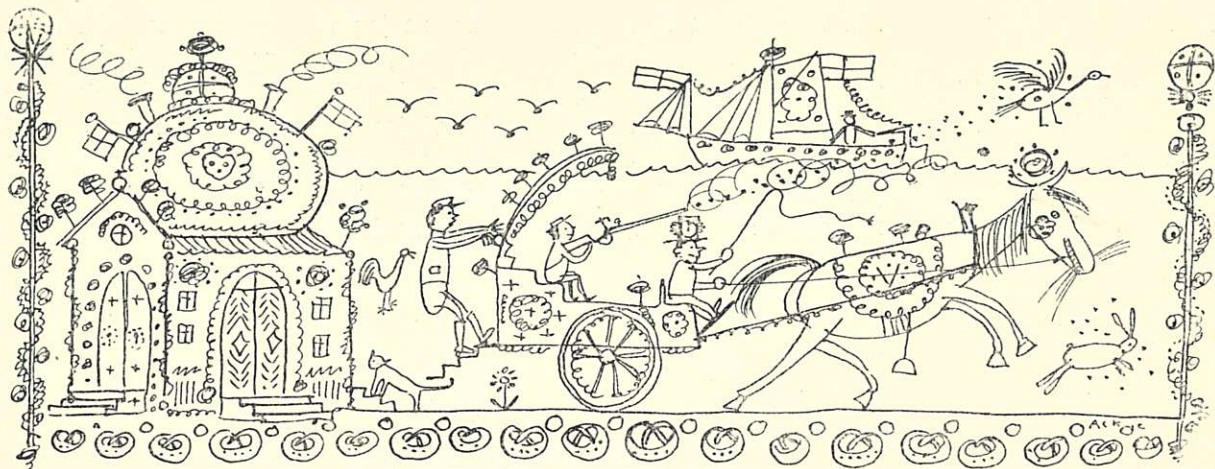
„Ja, han maa. Kom han bare med!“

Saa gik de tilbage til Huset, og Walter saa sig spændt om: Skulde der monstro blinke Guld eller Sølv frem af de mørke Kroge? Men der var meget fattigt; der var ikke andet end Skorstenen og en Seng og en Bænk og et Bord og en Gryde og en Rok, og paa Væggen hang en Bøsse og en Økse og en gammel Sabel og et Skindbælte. I den mørkeste Krog var der alligevel noget, der skinnede som gloende Kul, og Walter syntes, det saa uhyggeligt ud, men da han saa nærmere til, var det Øjnene paa en gammel graa Kat, der spejdede efter Mus ved et Hul i Gulvbrædderne.

„Naa, hvor har I saa Skatten, min gode Mand?“ spurgte Walter, da han ikke saa Spor af den meget omtalte store Kobberkedel.

„Her!“ sagde den gamle Husmand og førte Walter hen til det lille Bord, hvor Biblen laa opslaaet — det var jo Lørdagaften. „Her er min og alle Menneskers største Skat, og det er Guds Ord. Ved den Skat bliver alle fattige rige, alle sorgfulde bliver glade, alle bedrøvede og ulykkelige paa hele Jorden faar der en evig Trøst. Den Skat behøver man ikke at lede efter i den mørke Skov og grave forgæves efter i Jordens Skød, som de griske Mennesker gør, naar nogen har indbildt dem, at de i en Fart kan faa timelig Rigdom. Thi denne Skat kommer til os i den hellige Skrift og i gudelige Bøger og i Salmer og i Guds Ords Prædiken. Vi faar den for intet og bliver derved rige for evig Tid, saafremt vi selv vil. Men mange vil ikke, de spiser sig mætte og jager efter Guld, men bliver dog altid fattige i deres Sjæl. Thi Sølv og Guld skænker ingen rigtig Glæde, men meget mere Bekymring og Forfængelighed og en urolig Samvittighed. Men i Guds Ord





er en inderlig Trøst og Glæde i Liv og Død, saa de, der har den Skat, er glade og rige i al deres timelige Fattigdom; thi de er Guds Børn, og de hellige Engle bevarer dem for al Nød og Fare. Se, den Skat skulde Walter søge efter; det var meget bedre end at løbe efter uforstandige Menneskers tomme Tale eller grave i Jorden efter Kobberkedler, som maaske aldrig har været til.“

Walter gav sig til at græde. — „Er her da slet ingen Skat i Skoven?“ spurgte han.

„Det er meget muligt,“ sagde Husmanden, „at Folk i gamle Dage, da her var Krig og Fjender i Landet, har nedgravet deres Ejendele i Jorden og derefter er døde, inden de fik Lejlighed til at grave dem op igen. Det kan ogsaa undertiden ske, at en Bonde finder Sølvpenge i Jorden og lignende Ting, der ikke fortæres af Rust og Fugtighed. Men alt det, Folk snakker om Højild og sligt, det er Overtro, som fornuftige Mennesker ler af. Kom, saa skal du se, hvad jeg en Gang fandt ude i Skovbakken.“

Saa tog den gamle et Stykke gammelt Jern ned fra en Hylde; det var saa ødelagt af Rust, at man næppe nok kunde se, hvad det engang havde været. — „Se,“ sagde han, „dette rustne Stykke Jern har i gamle Dage været et Sværd, og det maa have tilhørt en stor og fornem Kriger, for man kan endnu se, at Hæftet har været indlagt med Guld. Det har maaske været en mægtig Konges eller Høvdings Sværd; med det han har dræbt

mange Fjender og underkuet Lande og Folkslag. Den Slags Ting skal man gemme som Levninger fra Fortiden. Men nu er den mægtige Konge død for længe siden, og hans Ben smuldrer i Jorden, og hans Navn er maaske gaet af Minde for bestandig, og hans Sværd er rustent og ligger mellem andet Skrab paa Hyliden i en Husmandsstue. Den samme Konge havde maaske et gyldent Slot og Kamre fulde af Sølv og Guld og fine Klæder og alle denne Verdens Gaver. Det er nu altsammen forødt og forgaet, det er brændt i Ilden og sunket i Havet og jævnet med Jorden, saa at ikke en Stump af det er tilbage. Men den samme Konge havde maaske ogsaa Guds Ord i Biblen, selv om han ikke brød sig om det, men maaske lod den hellige Bog ligge paa en støvet Hylde, ligesom hans Sværd nu ligger, og syntes, han havde andre Skatte, der var langt mere værd. Disse Skatte er nu spredt som Avner for Vinden, men det samme evige Guds Ord er til endnu, og det forgaar ikke og ruster aldrig, heller ikke brænder det i Ilden eller synker i Havet eller jævnes med Jorden, men er fra Evighed til Evighed bestandig det samme, fuldt af Naade, Sandhed og Rigdom. Hvad mener Walter nu om det? Hvad er bedst: at være fattig og have en Skat i Guds Ord, eller at være rig paa forfængeligt Gods og ikke have Arv og Del i det himmelske Rige?“

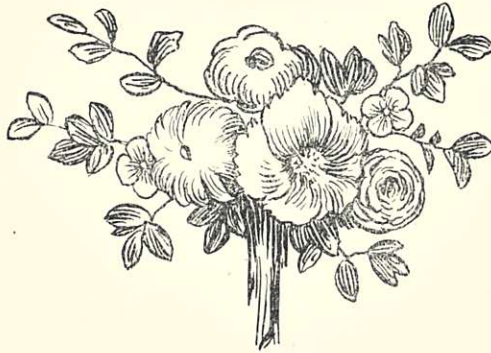
Walter svarede ikke. Han syntes, det var mærkeligt at høre den gamle Husmand tale saaledes.

Aldrig havde han tænkt sig, at en fattig Mand paa sin Vis kunde være saa rig. Walter syntes, han selv var meget fattigere end Husmanden.

„Ja, gaa nu pænt hjem igen, saa skal jeg følge ham et Stykke paa Vej,“ sagde den gamle. „Gaa hjem, og glem ikke, hvad jeg har sagt. Tag Maanen til Vidne, saa hver Gang Walter ser Maanen skinne, saa skal han tænke ved sig selv: se, det er

den samme Maane, som jeg en Gang løb efter som en lille Nar, da jeg vilde ud i Skoven at finde Skatte. Da lærte jeg, at der gives en Skat, der er meget bedre, end alle andre, og den Skat er Guds Ord, og den vil jeg søge efter, saa bliver jeg rig i alle mine Dage, og rigere end mangan en Konge paa sit gyldne Slot.“

Og saadan var det.



Vernal rosa.



OTY

## VERNA ROSE

Jeg kendte Verna Rose, jo!  
Et frejdigt Barn var hun forvist;  
hun sang som Fuglene paa Kvist,  
og som den lyse Dag hun lo.

Vel var hun stundom kaad og vild,  
mod Drengene var hun ofte slem,  
og med sin Synaal stak hun dem;  
men ellers var hun god og mild.

Engang jeg Verna Rose saa  
foruden Strømper, Sko og Hat;  
hun løb, som leged hun Tagfat,  
og fanged Sommerfugle smaa.

Og Verna Rose var saa glad;  
thi alle Vegne var det Vaar,  
og Birken med det bløde Haar  
stod lys i Morgenduggens Bad.

Og alle Fugle sang i Sky,  
og Gøgen gøl i grønne Lund,  
og Hanen svared samme Stund:  
Kykeliky, Kykeliky!

Og Græsset var saa fint og grønt,  
og Engens Blomster stod og lo  
og hviskede sagte to og to,  
og Solen skinnede saa skønt.

Hvad Under, i en saadan Vaar,  
at Verna Rose glemte, at  
hun mangled Strømper, Sko og Hat,  
hvormed Smaapiger ellers gaar.

Da hviskede det fra Blomstermund:  
„Hør, Verna Rose, bliv som vi,  
en lille Blomst, saa glad og fri!“  
— „Ak ja, Gud give!“ svared hun.

Da vendte Vinden sig med ét,  
og Verna Roses hvide Fod  
slog i den bløde Muldjord Rod  
og voksede fast, lidt efter lidt.

Til Blad og Gren og grønne Kvist  
forvandlet Verna Rose stod,

og hendes røde Kinders Blod  
to røde Roser blev til sidst.

Hver Naal i hendes Krave blev  
en lille Torn, hvormed hun kæk  
den gyldne Sommerfugl jog væk,  
naar den med hende Løjer drev.

Men Sommerfugl og Solens Spil,  
og Blomst og Blad og Græssets Straa  
med Fryd til Verna Rose saa,  
fordi hun dem nu hørte til.

Den Skæbne Verna Rose fik,  
fordi hun sprang saa vildt Tagfat  
foruden Strømper, Sko og Hat,  
hvormed hun ellers altid gik.

Fortryllet endnu der hun staar,  
paa samme Eng, med samme Rod,  
der skød fra hendes lille Fod.  
Der saa jeg hende sidst i Gaar.

Men naar igen det hænder sig,  
en Pige springer vild Tagfat  
foruden Strømper, Sko og Hat,  
og Foraarsvinden vender sig,

da bliver Verna Rose fri;  
forvandlet nu den anden maa  
i hendes Sted som Rose staa.  
Er det ej morsomt, synes I?

Saa farligt er det, Piger smaa,  
at springe om i vild Tagfat  
for at faa Sommerfugle fat  
og ej ha' Sko og Strømper paa.

Dog heller det, end stiv og stolt  
som Pyntedukke klæde sig,  
saa at man ej tør glæde sig  
og springe om til Leg og Boldt.

Ja, hellere med Blomst og Blad  
som lille Verna Rose staa  
foruden Hat og Strømper paa,  
men frisk og frejdig, fri og glad!





## VIPPLUSTIG

„Hvem vil se mit Skab? Hvem vil se det mærkeligste i hele Verden?“ raabte Vipplustig. Saa stillede han Skabet paa fire Pæle udenfor Leddet, og alle paa Gaarden, store og smaa, gamle Mænd og gamle Koner, Drengene og Piger kom sturtende imellem hverandre og raabte: „Vipplustig er her med Komadieskabet!“



„Nu stille!“ raabte Vipplustig, „nu begynder Komædien.“ Saa drejede han paa et Haandtag paa den ene Side af Skabet, Døren gik op, og man saa en Række nydelige smaa Dukker, der bevægede sig sindig inde i Skabet. „Huerne af, Drengene! Her kommer Kejsers Napoleon med sin store Ørn, sine Generaler, Feltmarskaller og Røverhøvdinge. Kan I se, hvor stor han er, han er seks Tommer høj, han er et Hovede højere end Kongen af Spanien og Manden i Maanen. Tag jer i Agt, der kom-

mer Soldaterne med Geværet paa Skulderen: af Vejen, Drengene, nu bliver der Krig. Trrrrrrrr, Trommerne gaar. Kan I se den lille Trommeslager, der gaar saa rank som et Lys i Spidsen for Kejsers Garde med Bjørneskindshuerne? Jeg skulde mene, han er kæk. Og Overtrompeteren der, han kan blæse et helt Regiment omkuld; er her nogen, der kan gøre ham det efter? — — — Hejda, der kommer Engelskmændene sejlene med deres Flaade paa Havet, bum, bum, Kanonerne dundrer . . . .

„Aa, kan du ikke lade dem dundre lidt stærkere,“ bad gamle Kajsa med den røde Hue. „Det er underligt, jeg kan ikke høre noget, jeg tror, jeg er blevet stoddøvt.“

„Ja, jeg kan heller ingenting høre,“ raabte Doven-Lars, der havde sat sig i Græsset, fordi der ikke var nogen Stol at sidde paa. „Jeg har saa lange Øren og hører alligevel ingenting.“

„Hold Mund,“ raabte Vipplustig. „Tror du, man kan høre Kanonerne, naar I allesammen surrer som Bremsere rundt om Skabet?“

„Men jeg kan ingenting se“ hulkede Husmandens lille Grete, der ikke var større end Tobak for en Skilling og stod bagved Skrædderens Anders med den store Vadmeststrøje. „Jeg kan ingenting se.“

„Laas for Munden!“ raabte Vipplustig igen. „Jeg kan fortælle jer, at nu kommer Engelskmændene, og — bum, bum, — kan I ikke høre Kanonerne, saa kan I ialtfald se dem. Nu vader den lille Napoleon med hele sin store Armé ud i Vandet . . . .“

„Jeg kan ingen Vand se!“ raabte Kajsa.

„Naa, kan I ikke se Vandet, saa kan I høre det,“ svarede Vipplustig krænket. „Husch, hvor Havet bruser, og Bølgerne gaar højt, og Skibene

gør sig rede til Slag. Og nu tager Kejser Napoleon et Linieskib under hver Arm og spaserer ned til Stranden.“

„Jeg kan ingen Strand se!“ raabte Skrædderens Anders.

„Stille der! Ethvert Barn kan jo begribe, at Stranden er bagved Skabet. Her kommer Tyrker, Tatere, Mammelukker, Rabulister og andre Menneskeædere. Nu trækker de deres lange Sabler og giver sig til at slaas. Huj, der huggede den ene Hovedet af den anden . . .“

„Hvad for noget?“ skreg Kajsa, „slaar de hinanden ihjel?“

„Send Bud efter Sognefogden!“ foreslog Doven-Lars, der sad midt i Græsset, men selv rørte han sig ikke af Pletten.

„Jeg er bange; jeg er saa forfærdelig bange!“ skreg lille Grete og gav sig til at tudbrøle.

„Hvad er det for Spektakel?“ raabte Vipplustig. „Har man nu ikke Lov at slaa hinanden ihjel i Fred? Se saa, nu kommer der noget andet. Her spaserer tre Skræddere henad en Vej og skændes om, hvem af dem der vejer mest. Lige bag efter kommer en Bonde kørende. ‚Har du en Bismar, min gode Mand?‘ — ‚Kun en Lodbismar, kære Herrer.‘ — ‚Kom hid med den; det passer godt.‘ Saa vejer de Skrædderne paa Lodbismaren; den ene vejer et Lod, den anden to Lod, den tredje tre Lod. — ‚Ja, jeg vidste nok, at jeg var den tungeste,‘ siger han, der vejede tre Lod. — ‚Bi lidt, raaber Bonden, ‚tag først Pressejernet og Syringen op af Lommen!‘ Saa vejer de endnu engang den tungeste Skrædder, og da vejer han ikke mer end et halvt Lod.“

„Det er ikke sandt,“ raabte Skrædderens Anders i den store Vadmeststrøje. „Det er ikke sandt, for det er ikke andet end Trædukke. En Skrædder er meget større. Har I ikke læst om den tapre Skrædder, der slog syv ihjel med et eneste Hug?“

„Nu skal I se noget kønt,“ sagde Vipplustig. „Her kommer Stormogulen og hans Hof. Han er saa tyk, at han maa gaa med fire Tøndebaand omkring sin Mave, og de er alle fire af purt Guld. Bagefter dem kommer Fru Stormogulen, hans Moder, som er saa mager, at hun er nærved at gaa midt over som et Halmstraa, og bagefter dem kommer hele Hoffet trippende paa Tærne, for

saadan gaar det til ved et Hof. Der skal være Dans. Stormogulen byder Prinsesse Himmelblaa sin Arm til en Trippevals. ‚Nej Tak,‘ siger hun, ‚jeg har faaet en Splint i Foden.‘ — ‚Det gør ikke noget!‘ siger Stormogulen, saa spiller Spillemanden en Fanfare, og saa danser de. Lige paa een-gang springer et af de fire Tøndebaand.“

„Nej, nu gaar jeg min Vej,“ raabte Skomagerens Lene. „Jeg kan ikke taale det; han kan ikke hænge sammen.“

„Gør ikke noget,“ sagde Vipplustig. „Her kommer Guldsmeden med sin Puster og sin Tang, han smedder Tøndebaandet sammen. Nu danser hele Hoffet Fandango. Kæmpen Bumburiffex byder Prinsesse Lindagull op, og Knud Spillevink farer afsted med Kongen af det lykkelige Arabiens hundrede Koner, en under hver Arm.“

„Hvad for noget?“ raabte Kajsa, „har han en under hver Arm? Hvor har han faaet saa mange Arme fra?“

„Han har lavet dem af Pøsepinde,“ svarede Vipplustig. „Nu er alt, som det skal være, men saa har de glemt at indbyde Manden i Maanen, der ellers er den fineste Kavalier ved alle Bryllupper. Lige med eet kommer han med en hel Hær af Maanefolk . . .“

„Er der Folk i Maanen?“ raabte Skrædderens Anders og bøjede sig henover Skabet for at se bedre.

„Ja, naturligvis,“ sagde Vipplustig. „Paa Maanen ser der ud ganske som paa Jorden, paa det nær, at der altid er Maaneskin. Og saa er der ogsaa det mærkelige, at paa Maanen er alt det op, som er ned paa Jorden. Der ser I Manden i Maanen og alle hans Folk. De staar paa Hovedet og gaar paa Hænderne. Gør det efter, Dreng!“

„Det er da ingen Kunst!“ raabte Drengene.

„Nu kommer de ind i Dansesalen,“ siger Vipplustig. „Kan I se, at de gaar med Kravestøvler paa Hænderne og Hatte paa Fødderne? Der er fire Gange fire og fyrretyve tusend. Nu vender de op og ned paa Stormogulen og hele hans Hof . . .“

Bums, der laa Skabet paa Jorden!

Vipplustig blev lynende gal. „Hvem understaar sig at vælte mit Skab?“

„Det var Skrædderens Anders,“ svarede Doven-Lars. „Anders bøjede sig frem for at se Folkene fra Maanen og faldt over paa Skabet . . .“

„Aa nej, det hørte jo til i Stykket; der skulde vendes op og ned paa det hele!“ sagde Kajsa.

„Stop Tyven!“ raabte Vipplustig. „Anders, Anders, Tøndebaandene er faldet af Stormogulen, og hans Fru Moder er gaaet midt over!“

„Ja, stop ham!“ raabte Doven-Lars og strakte sig i Græsset. Men Anders var allerede langt borte.

„Hør nu, Godtfolk,“ sagde Vipplustig, „har I hørt tale om Naturens Orden? Nu har Anders spillet Naturens Orden et slemt Puds. Ser I, nu maa jeg gaa til Byen og købe Flitterguld til Kejser Napoleons Krone. Her er min Hat; et Par Øre for Manden i Maanen og nogle Stoppenaale til Master i den engelske Flaade. Ja, saadan skal det klinge! Tak skal I have, Godtfolk. Bryd jer ikke om Lirekassemanden, det er ikke andet end Lirum-larum, der ikke er en istykret Bukseknep værd. Jeg kommer igen, jeg kommer med fjorten Kejsere. Farvel, Fatter og Mutter! Farvel, Dreng og Piger! Jeg kommer igen paa Onsdag!“

Vipplustig gik ind ad Byen til med Skabet paa Ryggen. Der var omtrent en god halv Mil derind, og inden Vipplustig var naaet Halvvejen, blev det Aften. Synderlig mørkt var det ikke, for Fuldmaanen skinnede klart over Træer og Bjærgtoppe. — „Det er en smuk Nat,“ tænkte Vipplustig, „jeg vil lægge mig til at sove her ved Landevejen.“ Og saa lagde han sig ned med Skabet til Hovedpude.

Træt var Vipplustig, men sove kunde han ikke, han syntes, der var lovlig højt til Loftet. „Det er da underligt,“ sagde han til sig selv, „som Maanen ser paa mig med sit store, fede Osteansigt. Jeg kan tydelig se baade Manden og Konen. De kunde gerne takke mig, fordi jeg har løjet saa pænt om dem for de enfoldige Mennesker.“

Manden og Konen i Maanen svarede ikke. Der var stille, stille, stille, i Himlen og paa Jorden. Nattens store Lygte gik sin lydløse Vej over den blaa Himmel og fordunklede Stjernernes Skin.

Det ærgrede Vipplustig, at Maanen blev ved at se paa ham og hindrede ham i at sove. „Hvorfor ser du paa mig?“ sagde han.

„Stakkels Pjalt!“ sagde Maanen.

„Hvad for noget!“ raabte Vipplustig. „Overfalder du mig med Grovheder? Er jeg ikke Kunst-

ner? Er jeg ikke den rigeste og mægtigste Mand paa Jorden? I mit Skab har jeg Plads til Alverdens Herlighed, Armeer og Flaader lyder mit Bud, Konger og Kejsere sætter jeg af og sætter dem ind efter Forgodtbefindende . . .“

„Stakkels Pjalt!“ sagde Maanen igen.

„Nej, den har da ikke saa megen Forstand som en Høne!“ raabte Vipplustig. „Jeg kan ikke udholde at høre paa saadan noget enfoldigt Snak. Se, der staar du, Nordstjerne, næsten lige over mit Hoved. Dryp mig ikke midt i Ansigtet, fortæl hellere Maanen, hvad jeg er for en Mand!“

„Gøgler!“ svarede Nordstjernen.

„Jasaa, Blinkfyr, nu tror du, du er morsom. Spørg Solen, om ikke mit Flitter er ligesaa godt som dens Guld. Men se, der flyver en Ørn . . . Ørn, fortæl Maanen og Stjernerne, hvad jeg er for en Karl!“

„Du er en passende Frokost for mig, Regnorm,“ svarede Ørnen, slog ned paa Vipplustig, borede sine Kløer ind i hans pjaltede Trøje og løftede ham højt op over Grantoppene.

„Nej, bi lidt,“ skreg Vipplustig, „vent til For-aaret, jeg er saa mager om Sommeren. Nede i Landsbyen boer der en mør Skrædder og en fed Dovenlars. Tør jeg spørge, hvem De er, og hvordan Rejsen gaar?“

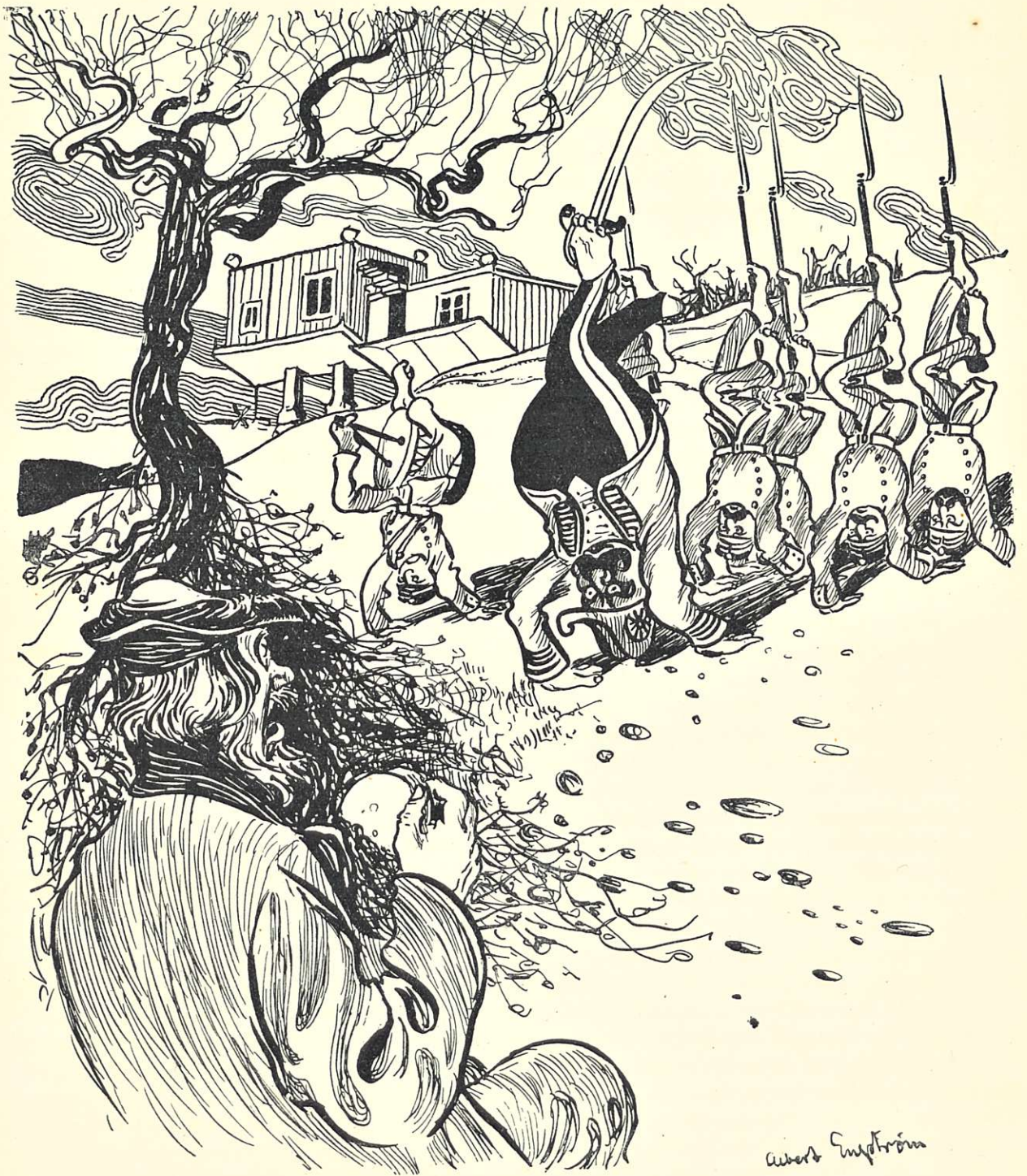
„Jeg er Kejser Napoleons berømte Ørn, og for Øjeblikket er jeg paa Rejse til Maanen for at lede efter Kejserens Krone. Det hedder sig, den er der i god Behold.“

„Naa, det passer udmærket,“ sagde Vipplustig. „Skulde jeg ikke kende Napoleons Krone? Giv mig fri Rejse frem og tilbage til Maanen, jeg har Bekendte der; er Kronen pantsat, skal vi indløse den. — Ved sig selv tænkte Vipplustig: „Gid du sad sømmet fast over vor Stalddør derhjemme, Hr. Ørn!“

„Lad gaa,“ sagde Ørnen, spilede sine mørke Vinger ud, hævede sig over Skyerne op mod Stjernehimlen og sad snart, snappende efter Luft, paa Randen af Fuldmaanen.

„Gaa saa hen og indløs Kronen,“ befalede Ørnen.

Vipplustig gik, det var forunderlig let at gaa der paa Maanen. Han syntes, han fløj. Landet skinnede som Guld, med høje Bjerge og dybe



Albert Einstein

Dale, men alt var vendt op og ned. Træerne stod med Toppen ned og Rødderne op, Husene vendte Skorstenene ned imod Jorden. — „Hvem skulde tro, at jeg kunde lyve saa sandt?“ tænkte Vipplustig.

„Nu skal jeg blot se, om Maanen er gjort af en grøn Ost,“ tænkte han videre, satte sig ned, skar en Stump af Jorden og smagte paa den. Ja, det var virkelig grøn Ost. „Her vil jeg grave et dybt Hul,“ tænkte Vipplustig.

Aldrig saa snart havde han skaaret sig et ordentligt Stykke af den gode Ost, før han saa et underligt Tog komme dragende gennem Dalen. Det var en Hær af Maanefolk, allesammen stod de paa Hovedet, gik paa Hænderne og holdt Geværer mellem Tæerne. I Spidsen for Hæren gik Manden i Maanen selv. — „Hvor er den Skurk, der har sagt om os, at vi gaar med Hovedet nedad?“ tordnede Manden i Maanen.

„Hvem turde understaa sig at sige en saa grov Usandhed?“ spurgte Vipplustig skælvende. „Det er jo taabeligt at gaa paa Fødderne, naar man har Hænder at gaa paa.“

„Det er dig, der har sagt det,“ brølede Manden i Maanen. „Se paa den Dromedar, han gaar paa Fødderne.“

„Jeg?“ sagde Vipplustig. „Aldeles ikke. Skulde jeg ikke gaa paa Hænderne efter Naturens Orden?“ Og i det samme stod han paa Hovedet, men trillede om paa Jorden.

„Nej,“ sagde Manden i Maanen, „du duer ikke til andet end til at være Hofnar for min Kone. Hun trænger til noget at more sig med, stakkels Kone, for hun har nu i tusende Aar siddet med Næsen klemt fast i Maanebjerg. Det fik hun til Straf, som du ved, fordi hun overtalte mig til at tjære Maanen. Hun slipper ikke løs, før den største Nar mellem Himmel og Jord kommer herop, og jeg maa tilstaa, jeg ser helst, hun bliver siddende der. Hun er altfor ordentlig; hvis hun en skøn Dag slap løs, vilde hun feje hele Maanen og gøre den ren. Jeg kan godt lide lidt uskyl-dig Uorden; jeg har spildt Aske fra min Pibe hist og her; det er saa morsomt at grise de nyvaskede Gulve til. Naar du spiller Komædie for min Kone, saa pas paa, at hun ikke slipper løs.“

„Undskyld,“ sagde Vipplustig, „jeg skal skyn-

de mig tilbage til Jorden, jeg har lovet Napoleons Ørn at indløse Kejserens Krone.“

„Det Legetøj?“ raabte Manden i Maanen. „Den har jeg givet mine Drengene at spille Kegler med. March, til din Tjeneste, Mand fra Jorden.“

Der hjalp ingen kære Mor, Vipplustig maatte marchere paa Hænderne med Hæren og kom til et stort brandgult Bjerg, hvor Konen i Maanen ganske rigtig sad i Klemme i en Revne. „Maa jeg byde dig en Pris?“ sagde Manden i Maanen og strøede Snus paa Bjerget. — „Atisch!“ nøs Konen. I det samme aabnede Revnen sig, og Konen slap løs. „Nu har jeg aldrig i mine Levedage . . .“ raabte Manden i Maanen. „Saa er her kommet den største Nar mellem Himmel og Jord. Det kan ikke være andre end dig, Vipplustig. Kære Venner, lad os nu tage Benene paa Nakken, for bliver der nu ikke Maaneformørkelse af Støv og Fejeskarn, saa er der ikke mere nogen Kost i Maanens Rige.“

Hele Hæren tog Flugten. Vipplustig vilde følge, men var endnu ikke rigtig øvet i den Kunst at gaa paa Hænderne, han trillede om, blev tilbage, rejste sig paa sine naturlige Ben og løb alt hvad Remmer og Tøj kunde holde. Da han vendte sig om, saa han bag sig en stor Støvsky og hørte Konen i Maanen raabe: „Hvad er det for Myrer og Orme, der gør Uorden i min Gaard? Rent skal der være i Huset paa Maanegaarden.“

Før Vipplustig kunde tælle til ti, var han midt inde i en Sværm af Mennesker og Utysker, der flygtede for Kosten. De rev ham omkuld, trampede paa ham, trak ham i Haaret. — „Det skal du have for min Krone!“ raabte Kejser Napoleon og kneb ham i Øret. — „Det skal du have for Stoppenaalene i vore Linieskibe!“ brølede Engelskmændene og fyrede deres Kanoner af paa ham. — „Det skal du have for mine Tønde-baad!“ hvæsede Stormogulen og trak ham i Næsen. — „Det skal du have, fordi jeg gik midt over!“ skreg Stormogulens Moder og stak ham med en Knappenaal i Kindbenet. — „Det skal du have for Splinten i min Fod!“ læspede Prinsesse Himmelblaa og klemte ham halvt ihjel. — „Det skal du have for Lodbismeren!“ raabte de tre Skræddere og brændte ham med deres Pressejern. — „Det skal du have for det, og det skal du have for det!“ raabte hundrede paa een Gang og blev ved at bide,

knibe, knipse og ruske den stakkels Vipplustig, saa han hverken kunde høre eller se. Alt dette gik for sig i susende Fart, og lige efter alle disse Plageaander kom Konen i Maanen med sin vældige Kost. Den kunde ingen staa for: hun fejede Maanen saa ren og blank som en Messingkedel, alt Affald blev fejlet ud over Maanens Rand — Kejserer, Sultaner, Prinsesser, Linieskibe, Kanoner, Skræddere, Trommeslagere, Trompetere, Ørne, Kroner og Lodbismere, — alt hvirvlede et Øjeblik rundt i den blaa Luft og dalede som Stjernesked i den dæmrende Nat.

Mellem alt dette Affald, der blev fejlet bort fra Maaneskiven, var ogsaa Vipplustig. Han saa sig forgæves om efter sin Ørn, han tumlede ned, han slog Kolbøtter i Himmelummet, han faldt og faldt og faldt — og vaagnede ved, at der krøb en Myre i hans Øre. Hvor var han? Paa Skovbakken med sit Skab under Hovedet. Det gryede ad Dag, men Fuldmaanen saa endnu paa ham, bleg og forvaaget med sit gulgraa Ansigt. Rigtig! Der kunde han endnu skelne Manden og Konen, og med et Lettelsens Suk saa han ikke det mindste til den frygtelige Kost. Konen sad aabenbart endnu klemmt inde i Bjerget. Vipplustig behøvede ikke at be-

trage sig selv som den største Nar mellem Himmel og Jord . . .

„Det bliver en god Historie til de enfoldige Mennesker,“ sagde han tankefuld til sig selv, idet han spændte Skabet fast paa Ryggen. „Hvor findes Mage til mig, der paa en eneste Nat kan gøre saadanne Rejser? Og mig har man understaaet sig at kalde en stakkels Pjalt.“

„Stakkels Pjalt!“ sagde Ekko i Skoven.

„Er det dig, Jomfru Mundløs?“ spottede Vipplustig. „Lad gaa med Pjalt, alle talentfulde Mænd er mere eller mindre Pjalte. Men at kalde en Kunstner som mig for Gøgler . . .“

„Gøgler!“ gentog Ekko.

„Hør nu, din Sladdertaske, du er bekendt for din rappe Tunge, men jeg frabeder mig alle Personligheder. Vil du ind i mit Skab? Jeg en Gøgler! Jeg, som i dette Skab fremstiller Verdens største Mærkeligheder, er jeg et Menneske, som man ustraffet tør holde for Nar?“

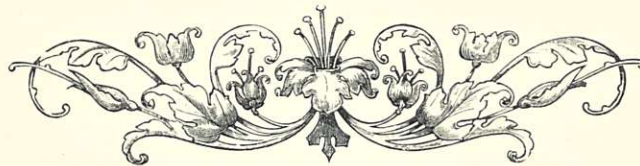
„Nar!“ sagde Ekko.

„Ti!“

„Ti!“

„Jeg giver dig en god Dag!“

„God Dag!“





## LILLE GENIUS

**D**er var engang en lærd Mand, en Bogorm. Jeg ved ikke, om I har hørt tale om Bogorme. Saadan kalder man Folk, der ved meget fra Bøger, men lidt eller intet fra Livet. Og vor Bogorm var en skikkelig Bogorm, som aldrig gjorde en Kat Fortræd; det var kun Dødningebiller og andre flyvende Insekter, han stak en Naal igennem og stillede op i Rækker paa et Stykke Kork, for han var Insektsamler. Han syntes, det var ganske som det skulde være, og aldrig saa man ham saa lyksalig, som naar han fik noget nyt og sjældent til at sprælle paa Naalen.

En Sommerdag skinnede Solen ind i Studerkammeret, saa Bogormen kom til at svede i sin grønne vatterede Slobrok. Han tog Brillerne af Næsen og Skærmen af sin Skaldepande, trak Gardinerne til Side, kigede ud og saa Solen skinne. „I Dag er det Insektvejr!“ sagde han ved sig selv.

Saa tog Bogormen sin gule Kasket, sin snusbrune Sommerfrakke, sin Ketser, sin Flaske, hvor

han plejede at gemme sjældne Insekter, og spaserede ud. Da han stavrede henad Gaden, traadte han Kantebaandet fra Kjolen paa en Dame, skubbede til en lille Pige, der bar en Krukke Mælk, og ragede uklar med en Lygtepæl, der ikke vilde gaa af Vejen. Omsider naaede han Parken udenfor Byen. Der var Duft af Sommer, Grønsvær, Blomster og Fuglesang, men det saa Bogormen ikke. Han slog med sin Ketser ned blandt den vilde Kørvel, de gule Ranunkler og de grønne Pilebuske, han rystede Hæggebærtræernes Grene, — for Hæggebærtræerne er gode Insektsteder, især naar de blomstrer, og jo mere ormædte de er, jo bedre. Alle Træer skulde være ormædte, syntes Bogormen. Desuden var der meget at finde i gamle, raadne Træstubbe og tørre, nedblæste Grene. Alt hvad der ikke var ormædt, kunde ialtfald gerne være nedblæst, gammelt og raadt, syntes Bogormen.

Sværere var det at jage flyvende Insekter i den smukke Park; de havde saa rappe Vinger,

og det havde Bogormen ikke. Han lagde sig i Baghold efter Guldsmede og Sommerfugle, han fiskede i Luften efter Netvinger og Guldflyer, og om ogsaa mange af disse Smaadyr fik deres Bekomst af ham, saa skaanede han heller ikke Edderkopperne i deres Spind. De modbydeligste var ofte de aller sjældneste. Alt kunde bruges til Bogormens Samling, og det havde Bogormen ganske Ret i, for der er ikke noget i Naturen, som ikke har sin Bestemmelse og sin Lære. Men Fejlen var, at Bogormen ikke brød sig noget om Bestemmelsen, naar blot han fik Dyret til sin Samling og kunde beskrive, hvordan det mindste Led saa ud.

Han havde nu ikke Lykken med sig paa sin Jagt, for hvad skulde Bogormen stille op med et Par hundrede Bremses, Hesteflyer og Kaalorme, som han havde flere hundrede af i Forvejen? Træt og mismodig satte han sig ved Bredden af en Dam, hvor en stor, smuk Aakande netop havde aabnet sit unge skønne Blomsterbæger for Morgensolen.

„Aa,“ raabte pludselig Bogormen henrykt. Han havde faaet Øje paa en mærkelig lille Skabning, der sad gemt mellem Aakandens Blomsterblade.

Dyret var knap en halv Tomme langt, fint som en Blomsterstilk, lille og hvidt, med et lyserødt Skær, men af Skikkelse næsten som et Menneskebarn, paa det nær, at det var saa forbavsende lille og havde gennemsigtige skinnende Sommerfuglevinger paa sine snehvide Skuldre. En anden vilde have fundet det lille Væsen henrivende yndigt. Bogormen blev ogsaa helt rørt af Glæde, men det var, fordi han havde fundet et sjældent Insekt.

Han puttede altsaa Dyret i Flasken til de andre Flyer og vendte lykkelig tilbage til sit Studerekammer. Her satte han det ny Insekt paa en Naal, satte Naalen i et Stykke Kork og gav sig til at undersøge sit Fund med Mikroskopet.

„Det var mærkeligt, meget mærkeligt!“ sagde Bogormen. „Saadan et Insekt har jeg aldrig før fundet. Det maa være en *homunculus minimus*, en mikroskopisk Menneskespire. Men han spræller for meget; jeg kan ikke tælle Tærne paa hans Bagben. Nu kan han dø paa Naalen, mens jeg leder i mine Bøger efter Familien *homunculus*.

Saa stillede Bogormen Dyret paa dets Naal i en Krog af Studereværelset og gav sig til at lede i sine Bøger. Da han ikke kunde opdage Spor af Familien *homunculus*, gik han hen paa Byens største Bibliotek, hvor hundredetusend Bøger stod opstillede paa Hylderne, og gennemsøgte dem fra Begyndelsen til Enden efter en eller anden Beskrivelse af en Menneskespire, der kun var en halv Tomme lang. Det var et sent og besværligt Arbejde. Bogormen ledte i syv lange Aar, han blev askegraa i Ansigtet af Slid og Bekymring, og den snusbrune Frakke begyndte at blomstre som en Kartoffelmark, men ingen *homunculus* var at finde, i det mindste ikke nogen, der opholdt sig og levede i Aakandens Blomsterbæger. Da de syv Aar var gaaet, vendte Bogormen tilbage til sit Studerekammer og besluttede nu at udgive en særlig Bog om det ny Insekt *homunculus*, der lever af Blomsterduft og i Reglen opholder sig ved den og den Dam i den og den Park og har den mærkelige Egenskab kun at kunne findes af lærde Mænd i snusbrune Sommerfrakker.

Bogormen aabnede saa igen det gamle Skab i Krogen med den støvede Æske, hvor Korkpladen og *homunculus* havde været gemt i syv Aar. Dyret sad endnu paa Naalen, spillevende, munter og sprællende som før. Det var ovenikøbet vokset, det var en Tomme langt.

Bogormen fandt dette højst mærkeligt, og vendte og drejede Dyret. „Det spræller endnu,“ sagde han, „jeg maa hænge det i Røg.“ Og saa hængte han det i Røg Natten over.

Næste Morgen gik han hen at se til Dyret. O Under! Det sprællede lige saa lystigt, og det var igen vokset en halv Tomme. Dersom det ikke havde siddet fast paa Naalen, kunde det have fløjet.

„Du er en sej Fyr!“ sagde Bogormen, „jeg kommer til at skære dig i Stykker. Og Bogormen skar den lille Tingest i mange smaa Stykker. Men da han vendte sig om, var Stykkerne atter føjet sammen til et Hele, og nu saa han det lille Væsen le.

Bogormen var ikke noget slet Menneske, men det irriterede ham, at et Insekt skulde le. „Naa, saa du ler!“ sagde han. „Ja, jeg skal lære dig!“



Og saa tog han sin store Jernmorter med den tunge Støder, lagde Dyret i Morteren og stødte det saa fint som Mel. „Nu forholder du dig nok rolig!“, sagde Bogormen.

Jo pyt! Bogormen kigede ned i Morteren og saa den lille sidde paa Bunden endnu muntre og mere spillevende end før. Det kunde ikke nytte at prøve paa at støde den itu, man kunde ligesaa gerne støde Hul i Luften. Han var nu vokset, saa han var bleven to Tommer lang.

„Naahaa,“ sagde Bogormen skuffet og ærgerlig. „Er du af den Slags, saa er der nok ikke andet at gøre end at brænde dig.“ Og Bogormen lagde godt i Kakkellovnen, kastede Dyret derind og lukkede Kakkellovnsdøren. „Nu spræller den Krabat ikke mer,“ tænkte han.

Da Ilden var brændt ud, blev Bogormen nysgerrig og aabnede Kakkellovnsdøren. Der sad den lille i god Behold i Asken. Han var nu tre Tommer lang og kunde tale.

„Her er dejlig varmt“, sagde den lille irriterende Fyr med sin spæde Stemme, der ikke var stort stærkere end en Mygs Summen.

„Naa, ved Jupiter!“ sagde Bogormen og slog Hænderne sammen af Forbavselse. „Du er da den mest sejlivede Scarabæ, jeg nogensinde har set!“ Hvorpaa han tog Dyret op af Asken, gik med det ud i Skoven og gravede det en Favn ned i Jorden. For at være ganske sikker, lod han vælte en stor Sten over Stedet, hvor Dyret var gravet ned.

Alligevel følte han sig ikke rigtig rolig, men en Uge efter gik han ud til Stedet for at se efter. Skoven var der, Stenen var der, Hullet var fyldt, men det lille, paatrængende Væsen sad i god Behold ovenpaa Stenen. „Her er dejlig køligt i Skoven!“ sagde den lille.

Først da blev Bogormen rigtig forskrækket. Det tynde Haar rejste sig rundt om hans skaldede Isse, de grønne Brillen dansede paa hans Næse, den snusbrune Frakke revnede i Sømmene, og Bogormen tog Benene paa Nakken det bedste, han kunde. Han løb saa stærkt, at han løber endnu den Dag i Dag.

Nogen Tid efter kom en Hønekone gaende gennem Skoven og fandt det lille Væsen siddende paa Stenen, hvor Bogormen havde forladt ham.

„Stakkels Kræ,“ sagde Konen, „hvorfor sidder du saa ene der? Kom, saa skal jeg varme dig i min Stue sammen med de andre Kyllinger.“ Og saa tog hun forsigtig den lille mellem sine krogede Fingre og bar den hjem i sit Forklæde.

Konen havde et Træbur, hvor Hønen boede med sine Kyllinger, der skulde Dyret bo. Men Hønen syntes ikke om den ny Gæst; før Konen saa sig for, havde den hakket Øjnene ud paa ham. Konen saa det og skreg af Forfærdelse. „Det gør ikke noget!“ sagde den lille. Straks efter sad han igen med sunde, skønne Øjne og red paa en af Kyllingerne.

„Du kan bo hos Grisen,“ sagde Konen, „og gør han dig Fortræd, saa kryb under Truget.“ Som sagt saa gjort. Den lille kom ned til Grisen, men det gik hverken værre eller bedre, end at Grisen aad ham i een Mundfuld. Vips, saa var det gjort.

Konen saa det og blev saa ked af det, at hun i den første Forskrækkelse vilde slagte Grisen. Hun stod allerede parat, og det havde været ude med Grisens unge Liv, hvis ikke Konen havde hørt en spæd Stemme sige: „Hvad tænker du paa, lille Mor! Jeg har det jo godt!“ Det var igen det mærkelige Væsen, der sad og lo paa Grisens Ryg.

„Nu skal jeg gemme ham bedre!“ tænkte Konen, og saa redte hun ham en Seng af Hø i en Spand, der stod lige indenfor Døren. Men i det samme kom Konens Mand tørstig hjem fra Marken, tog Spanden og lod den gaa dybt ned i den dybeste Brønd. „Men hvad har du dog gjort! raabte Konen. „Du har dræbt mit aller kæreste lille Dyr.“

Hønekonens Mand blev meget flov og forskrækket, for han havde stor Respekt for sin Kone, men inden han endnu havde faaet sagt et Ord, hørte man den spæde Stemme sige: „Det gør ikke noget, lille Mor, her sidder jeg rigtig godt.“ Igen sad det lille Dyr og red paa Spanden og lo.

Til sidst blev Konen lidt betænkelig ved alt dette. Hun klemte sine store Brillen fast paa Næsen, betragtede nøje den lille fra alle Sider og sagde til ham: „Hvad er du for en?“

„Jeg er et Væsen,“ svarede han.



„Hm,“ sagde Konen. „Og hvor har saa det Væsen hjemme?“

„Alle Vegne og ingen Steder,“ var Svaret.

„Ja, det skal jeg nok blive klog af,“ sagde Konen. „Hvad hedder saa det Væsen?“

„Kald mig: Lille Genius.“

„Staar det Navn i Almanaken?“

„Se efter.“

Konen ledte, med og uden Brillen, men kunde ikke i hele Almanaken finde en Helgen, der hed Lille Genius. „Nu ved jeg det,“ sagde hun, „det er en Pige. Fornavnet er Lille, og Efternavnet er Genejus. Det er nogle løjerlige Navne, Folk nu til Dags giver deres Børn. Men naar jeg ret betænker, saa Gud ved, om det ogsaa er et rigtigt Menneskebarn. Svar mig, Barn, hvor er din Døbeseddel.“

„Døbeseddel! Hvad er det?“

„Nej, hør nu, dette kan ikke hænge rigtig sammen,“ tænkte Konen. „Den lille ved ikke engang, hvad en Døbeseddel er, det er nok bedst, jeg ser at blive af med ham paa en skikkelig Maade. Provsten maa vel vide Besked, for jeg vil sandelig ikke have Troldtøj i Huset.“ Og Konen puttete forsigtig Lille Genius i en Kurv, bandt et Klæde over den og gik med Kurven op til Præstegaarden.

„Deres Højærværdighed!“ sagde Konen, da hun kom der, „her er en underlig Skabning, som jeg fandt i Skoven i Onsdags. Da var den fire Tommer lang, men nu er den vokset til fem, den spiser ingenting, drikker ingenting, sover aldrig og lader til at være i høj Grad livlig og sejlivet. Men den ser næsten ud som et Menneskebarn, paa det nær, at den har en Slags Sommerfuglevinger paa Skuldrene; den kan ogsaa tale og kalder sig Lille Genejus, og deraf slutter jeg, at det er en Pige. Nu vilde jeg spørge Deres Højærværdighed, hvad jeg skal gøre ved den, for jeg ved sandfærdig ikke, om det er et Menneske, eller hvad det er.“

Provsten saa meget alvorlig ud, overvejede Sagen grundig og forlangte til sidst at faa Dyret at se.

„Her har jeg det“, sagde Konen og vilde lukke op for den lukkede Kurv, men Lille Genius sad allerede paa hendes Skulder, nikkede fortroligt og sagde: „Her er jeg, lille Provstefar!“

„Hm!“ sagde Provsten, tog to Par Brillen paa og gav sig til at undersøge den lille fra alle Sider. „Du hører ikke til mit Sogn,“ sagde han. „Hvor er du født?“

Lille Genius gjorde et Hop og satte sig ganske ugenert overskrævs paa selve de højærværdige Brillen. „Hvor jeg er født?“ sagde han.

Sol hedder Fader min,  
Luft hedder Moder min,  
Verden er Stuen min,  
Frihed min Vugge fin,  
Kraft er mit Liv,  
Lys min Mad,  
Varme min Drik,  
Vaagen er min Søvn.

„Jeg maa tilstaa,“ sagde Provsten efter nogen Betænkning, „at dette er en meget usædvanlig Døbeseddel. Jeg har ikke Magen i mine Kirkebøger. Konen paastaar ogsaa, at du skal være meget munter og sejlivet, saa lille som du er. Men hvad siger du til min Fluesmække?“

Den lille lo.

Magt knuser mig ej,  
Staal bider mig ej,  
Ild brænder mig ej,  
Jord begraver mig ej.  
Af Luft og Vand,  
af Ild og Aske,  
af Rovdyrs Tænder  
og Menneskehænder  
uden Skaar  
jeg gaar,  
uforanderlig,  
uklanderlig,  
leende glad  
som Vaarens Blad.  
Hvad var det, du vilde,  
Provstefar lille?

„Jeg vil ikke have noget at bestille med dig, din næsvise Slyngel!“ skældte Provsten. „Gaa din Vej! Du hører ikke til mit Sogn; jeg kender dig ikke.“

„Der var alligevel en Tid, da du kendte mig,“ sagde den lille og løftede skelmsk sin fine Pegefinger.

„Naar skulde det have været? spurgte Provsten „Det husker jeg sandelig ikke.“

„Da du var en lille Dreng, jagede jeg sammen med dig efter Havens Sommerfugle og læste

Eventyr paa deres Vinger. Da roede jeg med dig paa den klare Sø og ristede Runer i Bølgerne. Da stod jeg med dig under Stjernehimlen og saa Guds Øjne lyse i Natten.“

„Barnestreger!“

„Senere, da du blev voksen, da du blev Student, da sad jeg hos dig i dit ensomme Kammer og forklarede dig, hvad Maanen skrev paa din isdækte Rude. Det var mig, der skrev dine skønneste Tanker om Ære og Heltemod, om Kærlighed og Fædreland. Jeg vilde gøre dig til en stor Mand, Provstefar, og den Gang vilde du selv være en stor Mand.“

„Ungdomsdrømme!“ sukkede Provsten.

„Ja, det siger du nu,“ vedblev den lille, „og dog var disse Drømme det bedste i hele dit Liv. Efter den Tid har du arbejdet for Brødet, for større Kald, for Titler og Ærespøster. Havde du arbejdet for Guds Rige, Provstefar, da turde jeg ikke drive Gæk med dig. Men nu vil du slaa mig med Fluesmækken, fordi du har spist og sovet det udødelige i din Sjæl væk. Det er ikke kønt af dig, Farlil.“

Heldigvis hørte Provsten ikke de sidste nærgaaende Ord. Han sad fordybet i sine Ungdomsminder.

„Deres Højærværdighed skulde sende det lille Asen til Lensmanden, saadan som *han* bruger Mund,“ sagde Hønsekongen, der følte sig krænket paa Provstens Vegne.

„Lad ham flyve,“ sagde Provsten sagtmødig og aabnede Vinduet. „Se her, Lille Genius, Frihed er din Vugge, flyv ud i Friheden!“

„Tak skal du have, Provstefar,“ sagde den lille og fløj i det samme sin Vej som en Solstraale imod den blaa Sommerhimmel.

Hønsekongen havde ikke forstaaet et Ord af, hvad Lille Genius havde sagt, paa det nær, at han ikke havde vist Provsten skyldig Ærbødighed. Men Provsten forstod det godt, det var det, der gjorde ham saa usædvanlig alvorlig. Han følte noget inden i sig, jeg ved ikke hvad, men det lignede næsten Anger eller Sorg. Som de nu stod ved Vinduet og undrede sig over den lilles Forsvinden, saa de en gammel Mand i snusbrun Frakke og gul Kasket forpustet komme stavrende over Tuer og Gærder. „Hvad i Alverden er det?“ sagde Hønsekongen, der syntes, hun skulde kende Manden. „Er det ikke Bogormen! Han aser jo værre end et Bæst.“

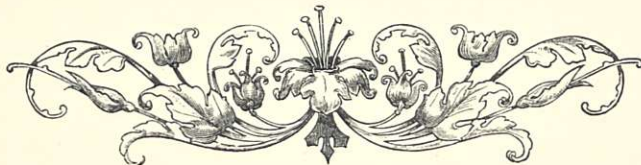
„Ja,“ sagde Provsten, „saadan løber kun den, der har haft Lille Genius i sin Haand og mørbanket ham. Naar man saa genkender ham, faar man saadan en Skræk i Livet, som Bogormen har faaet. Det var heldigt, jeg ikke fik fat paa Fluesmækken.“

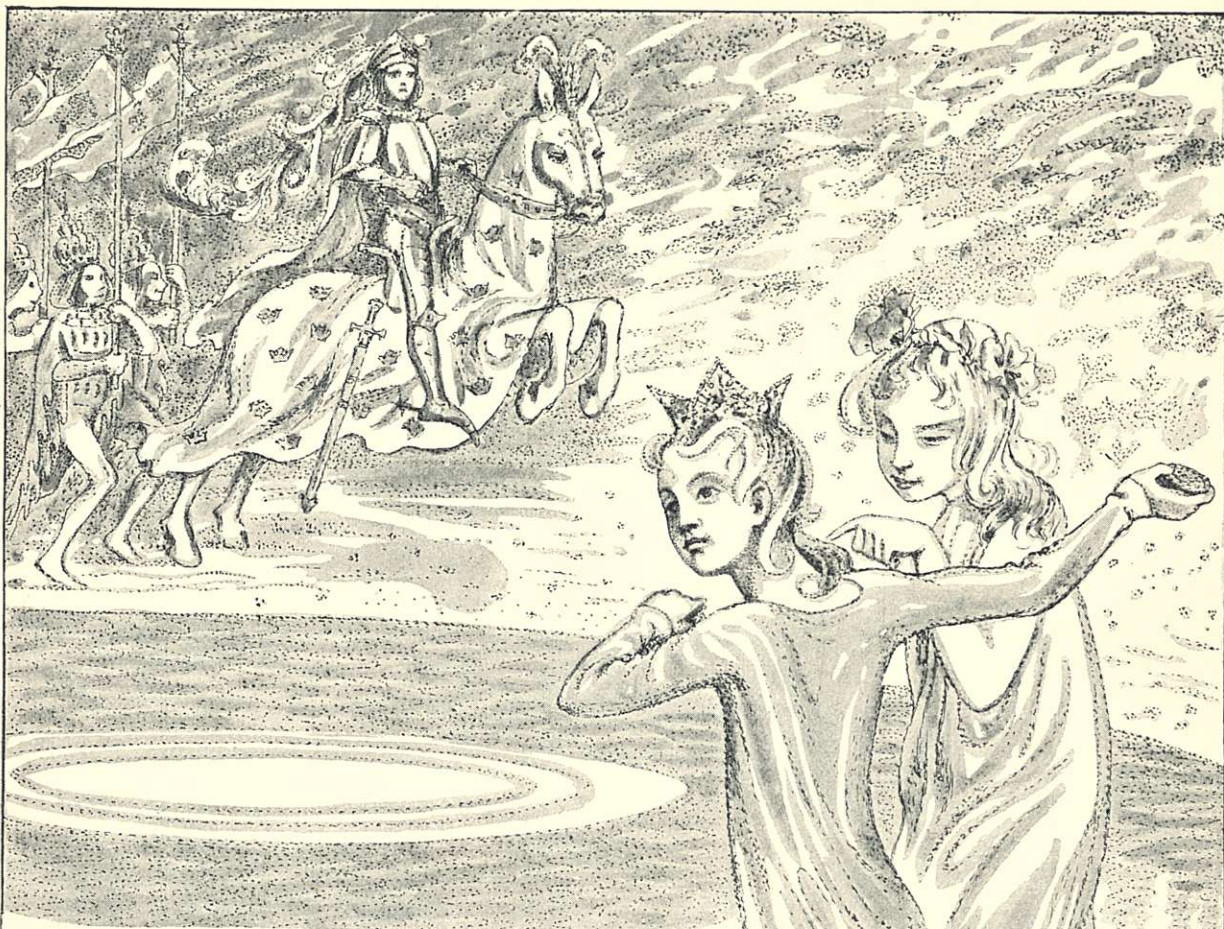
„Mig kan han vel ikke gøre noget, saa jeg ogsaa er nødt til at løbe?“ spurgte Hønsekongen.

„Nej, jer kan han ikke gøre noget, Morlille. Men mig — og mange andre. Vil I gøre mig en Tjeneste, min gode Kone?“

„Hjertens gerne, Deres Højærværdighed.“

„Brænd den Fluesmække for mig. Jeg kunde komme til at forgribe mig paa ham, hvis han kom igen.“





## RIDE RANKE



Jeg kan en Historie, som alle kender, og ingen gætter hvad den betyder; det er en Vise, som alle synger, og ingen synger den Vise ud. Min Mormor sang den, da hun var lille, den hørte Farfar, en Alen lang; endnu i Gaar sang vor gamle Dora den samme Sang for en toaars Dreng. Og mens hun sang, red den lille Krøltop

Arcke

paa hendes Knæ som en Mand til Hest, og Hesten løb og kom ej af Pletten, og Rytteren red og kom ingensteds. Men Visen var ej som vor Tids Viser; det var en Vise fra gamle Dage: snart var den munter, snart var den sorgfuld, snart var der Vaabengny i dens Toner, snart var der Pludren af Barnemund. Og som jeg sad, blev jeg blød om Hjertet; jo mer jeg hørte, jo mer jeg lytted. Jeg tog om Halsen vor gamle Dora, bad hende synge den Sang igen. Da smilte Dora: det er jo mere, det er jo mere end Sang, der synger; det er jo mere end Børn, der pludrer; de svundne Tider er der til Huse, og vil du høre, skal jeg nok synge; hør blot, nu lyder min Sang igen:

Ride, ride Ranke . . .

Der var engang for over femhundrede Aar siden en lille Kongesøn. Han hed Håkon og var otte Aar gammel, køn og lyshaaret, med de mildeste blaa Øjne og Kinder saa røde som Æbler. Hans Fader, Kong Magnus, herskede over det ganske Sveriges Land og Finland med, over Bjerge og Skove, Søer og Have, Byer og Landsbyer; han havde mange Skibe og tapre Krigshære, stolte Riddere, blanke Sværd, Buer, Lanser og blinkende Rustninger. Der var ogsaa mange fornemme Fruer og skønne Møer ved Kongens Hof, men skønnere og stoltere end nogen anden var Kongens Gemalinde, Dronning Blanca, den lille Prins Håkons Moder. Hun sad en Dag i sit purpurhængte Gemak i Kongeborgen og havde den lille Prins Håkon paa Skødet. Han red paa hendes Knæ, som Børn holder af, og da sang den skønne Dronning:

Ride, ride Ranke  
Hesten hedder Blanke . . .

Det var jo kønt af saadan en stolt Dronning, at hun vilde være Hest for sin egen lille Dreng. Prinsen holdt meget af at ride. Han havde tit med Henrykkelse set Riddere og Svende tumle deres fnysende Gangere i Borggaarden og ride ud af Porten i susende Galop. Og i Sommer, da den store Turnering blev holdt ude paa Engen, sad han i Højsædet ved Siden af sin Moder. Der red Grever og Hertuger imod hinanden med

lange Lanser . . . Trompeterne skingrede, Fjerbuskene vajede, Hestene vrinskede, og midt i Støvskyerne tumlede Ridderne mellem hinanden paa den store flagsmykkede Plads. Det kunde Prins Håkon ikke glemme; han havde saa tit drømt, at han ogsaa en Dag skulde sidde i Sadlen med Sværd, Harnisk og Sporer som andre Kongesønner. Aa, hvor han da skulde ride, langt, langt bort, hele Jorden rundt til Bedrifter og Eventyr. Saa da han nu red paa sin Moders Knæ, straaled hans smukke Øjne, og da Moderen sang:

Ride, ride Ranke,  
Hesten hedder Blanke,

spurgte Drengen paa sit barnlige Sprog:

Hvor skal vi ride hen?

Det var et stort Spørgsmaal! Han ventede maaske, at Moderen skulde svare: ud til Turneringen, eller over til det hellige Land; derhen var jo saa mangan tapper Ridder redet i Forvejen, skønt faa var vendt tilbage. Eller havde han Lyst til at ride op til Finlands dybe Skove, hvor hans Farfars Farfar, den store Birger Jarl, for-dum havde kæmpet mod Trolde og Hedninger? Men hans Moder, Dronningen, havde andre Tanker; hun var en klog Dronning, hun tænkte paa, hvordan den lille Prins en Dag skulde vinde ny Riger og Lande uden Sværds slag. Da Drengen spurgte:

Hvor skal vi ride hen?

bøjede hans Moder hans lille Hoved tilbage, kysede ham og sang:

Vi rider over Land og Sø  
og henter os en Fæstemø.

Der var en lille Pige, som Dronningen tænkte paa, og hun laa endnu i Vuggen. Men hun var en Brud, der var værd at tænke paa, for hun var ikke alene en Kongedatter, men ovenikøbet Arving til et mægtigt Rige. Det vidste Dronningen, men ikke den lille Prins. Og da hans Moder sang:

Vi rider over Land og Sø  
og henter os en Fæstemø,

spurgte Drengen:



Albert Edelfelt

Ride Ranke.





Hvem skal vi bejle til?

Ja, det var en stor Hemmelighed. Dronningen vilde ikke for alt i Verden have røbet den for nogen af sine Hofdamer, for nogen Munk eller nogen Ridder, ikke engang for sin Gemal, Kongen. Thi hendes Planer gjaldt hverken mer eller mindre end et Kongerige, og sligt maa man ikke røbe for sladderagtige Tunger. Det kunde blive svært nok endda at vinde en saadan Brud; der vilde ikke mangle Friere fra Øst og Vest. Men alligevel, da Prinsen saa troskyldigt spurgte:

Hvem skal vi bejle til?

kunde Dronningen ikke modstaa sit Moderhjerter, men trak Prinsens Lokkehoved ned i sit Skød, tog med begge Hænderne om hans Øjne og hviskede:

Jomfru Margretelil!

Saaledes var det. Jomfru Margrete var den danske Kong Valdemars Datter og Tronarving. Hende skulde Prins Håkon engang vinde til Brud og med hende Danmarks Rige. Denne Fremtidstanke vilde den kloge Dronning Blanca ligesom synge ind i Drengens Hjerter, mens han endnu var lille, for at han skulde udføre den, naar han blev stor. Prins Håkon skulde engang bære Sveriges, Norges og Danmarks Kroner paa sit Hoved. Derfor kyssede hun sin lille Dreng endnu engang og hviskede paa ny halvt i Spøg og halvt i Alvor:

Jomfru Margretelil!

I det samme traadte Kong Magnus ind i Fruerstuen til Dronningen, og efter ham fulgte to Hofdamer, der havde Opvartning hos Dronningen. Kongen holdt meget af smukke Viser, og det var hans Glæde at høre Dronningen synge. Da han nu udefra hørte Melodien, men ikke Ordene, spurgte han, hvad det var, Dronningen sang.

Dronning Blanca havde som sagt ikke Lyst til at røbe sine Fremtidsplaner for Kongen, der havde ondt ved at tie, og endnu mindre for Hofdamerne. Hun svarede, at det var kun nogle Børnerim, hun sang for sin lille Dreng.

„Syng det alligevel endnu engang,“ sagde Kongen. „Jeg syntes, det var en køn Vise.“

„Det er en lille Vrøvlevise,“ sagde Dronningen. „Den handler om en ung Ridders Frieri til en fornem ung Dame, og i Begyndelsen gik det godt, men til sidst gik det ilde. Vil Deres Majestæt høre Fortsættelsen?“

„Ja, syng!“ sagde Kongen.

Dronningen sang:

Da han kom til Kongens Slot,  
saa var der ingen hjemme,  
kun en gammel Kælling —

„Det var kedeligt for den unge Ridder,“ afbrød Kongen. „Hvad bestilte den gamle Drage, der passede Gaarden?“

Sad ved sin Rok,  
spandt af sin Tot  
og lærte sin Datter at spinde.

„Naa, saa der var alligevel et ungt Pigebarn hjemme. Naa, hvordan gik det saa videre?“ spurgte Kongen.

Spind, spind, Datter min,  
i Morgen kommer Frieren din.

Kong Magnus lo. „Ser man det! Den gamle vilde opmuntre sin Datter, saa Arbejdet ikke skulde gaa for trevent. Hvordan gik det saa?“

Datteren spandt,  
og Taarer randt —

„Den lille Stakkel!“

Aldrig hun den Frieren vandt.

„Det var jo meget trist og rørende,“ sagde Kongen. „Naa, saa han kom aldrig?“

Først det næste Aar,  
med Guldbaand i sit Haar —

„Tænkte jeg det ikke nok!“ sagde Kongen. „Ellers havde det været altfor sørgeligt. Naa, det gik, som det skulde. Og fik saa den unge Ridder sin Hjertenskær?“

Men ingen, ingen det forstaaer.

sang Dronningen, og dermed var Visen ude.

„Hvad mener du med det, min allerkæreste Dronning?“ spurgte Kongen. „Jeg synes, den Romance var meget klar og forstaaelig.“

„Min Herre og Konge,“ svarede Dronning Blanca, „det er i Reglen saadan i Romancer, at der er noget, man selv maa gætte. Og det er netop det fine ved det.“

„Ja, vist saa!“ sagde Kongen. „Som om man ikke kunde sige sig selv, at der blev et prægtigt Bryllup. Tak for Visen, den var munter. Og nu vil jeg tage min lille Håkon med mig. Nu skal han lære at ride paa andre Heste end paa sin Moders Knæ. Vil du med ned paa Ridebanen, min lille Dreng?“

„Ja Tak,“ sagde Drengen. Med et Spring var han i sin Faders Arme og glemte med det samme baade Jomfru Margrete og hele Visen.

---

Jomfru Margrete, Kong Valdemars Datter, vokse- de imidlertid op i sin Faders Gaard i Danmark, og blev en klog lille Prinsesse med livlige mørke Øjne og et iltert Sind. Da hun var seks Aar gammel, havde hun allerede mange Friere, der dog sagtens tænkte mere paa Danmarks Krone end paa den lille Prinsesse. Hvad der før havde været en Hemmelighed, var det ikke mere, for Riddere og Raadsherrer red nu fra den svenske Kongeborg til den danske for at underhandle om en Forening mellem de to Kongebørn. Forlovelsen var een Gang i Orden, saa blev den igen hævet, saa igen bragt i Orden. Da Jomfru Margrete var ti Aar, vidste hun knap selv, om hun var forlovet eller ej; de høje Herrer gjorde sig end ikke den Ulejlighed at spørge fuldvoksne Fæstemøer, end sige da et Barn. Det morede den lille Jomfru Margrete at være saa efterspurgt, men endnu morsommere syntes hun det var at trække gamle Raadsherrer i Skægget, naar de kom i Frierærende til hendes Fader. Og saa fik Prinsessen Ris af sin strenge Hofmesterinde, Fru Märta, for paa den Tid brugte man endnu at give Prinser og Prinsesser Ris, naar de havde været uartige.

En smuk Sommermorgen, da Jomfru Margrete var elleve Aar gammel, gik hun med sin Barn- domsveninde, Ingegerd Knudsdatter, ud at lege i Haven ved sin Faders Borg, der laa ved Stranden. Ude paa Søen saa man hvide Sejl, og de to Børn morede sig med at slaa Smut med flade

Stene henad Vandet. „Nu vil vi lege den Leg,“ sagde Jomfru Margrete, „at jeg kaster en Sten for hver af mine Friere, og den, der smutter de fleste Gange, ham tager jeg.“

„Det bliver mange Stene,“ sagde Jomfru Ingegerd. „Jeg vilde ønske, at Kong Håkon af Norge smuttede de fleste Gange.“

„Nu skal vi se, hvad han duer til,“ sagde Prinsessen og lo. „Nu kaster jeg Greven af Mecklenburg. Bums, han gik til Bunds med det samme, han faar straks Kurven. Hvem kommer saa?“

„Markgreven af Brandenburg.“

„Bums! Markgreven af Brandenburg smuttede een Gang. Det forslaar ikke. Hvem kommer saa?“

„Hertugen af Holsten.“

„Nu kommer Hertugen af Holsten med det røde Haar. Halløj! Tre Gange smuttede han! Jeg maa belave mig paa at blive Hertuginde. Hvem saa?“

„Greven af Flandern.“

„Plump! Flandern gik til Bunds. Hvem saa mere?“

„Prinsen af Sachsen.“

„Han, der har faaet den halve Næse hugget af! — Naada! han smuttede fire Gange. Nu er det afgjort, Ingegerd. Ingen kan smutte mere end fire Gange.“

„Prøv en Gang endnu: maaske der er en, der kan.“ Og Ingegerd gav hende en rigtig god, flad Sten.

„Bild dig aldrig ind, at jeg vil række Prins Håkon en lille Finger,“ sagde Jomfru Margrete. Og saa lo hun, drejede sig om paa sine høje, røde Hæle og kastede Stenen i Kaadhed uden at se paa det. Men Håkon smuttede seks Gange.

„Aa!“ raabte begge de unge Piger.

I det samme raslede det i Løvet, og en ung statelig Ridder kom ridende ind i Parken, fulgt af sine Svende, klædte i Guld og Skarlag. Hans Harnisk blinkede i Solen, hans hvide Fjerbusk vajede i den lette Sommervind. Med et Spring var han af Hesten, traadte høvisk hen til de to unge Piger, bøjede Knæ for Jomfru Margrete og sagde:

„Allerkæreste Jomfru, jeg er kommen hid over Land og Hav for at bringe eder min ridderlige Hyldest. Jeg er Prins Håkon, og med

eders høje Faders Samtykke lægger jeg Norges og Sveriges Kroner for eders Fødder.“

Ved disse Ord rødmede Jomfru Margrete, som om hun var seksten Aar. Men saasom hun dog kun var elleve, fattede hun sig hurtig og sagde:

„Er det dig, der slog seks Smut?“

Prins Håkon vidste ikke, hvad han skulde svare paa saadan et underligt Spørgsmaal af sin kongelige Brud, men da han nok kunde se paa hendes muntre Øjne, at hun ikke var saa enfoldig, som hun lod, svarede han:

„Ikke blot det, ædle Jomfru, men seks Kroner vilde jeg være i Stand til at byde eder, hvis I vil tillade mig at fæste denne Ring paa eders Finger.“ Og med disse Ord trykkede han en Diamantring af uskatterligt Værd paa Brudens Barnefinger.

Jomfru Margrete lod det godvilligt ske, for hun syntes med Rette, at den unge Prins var den allersomskønneste Brudgom, hun kunde ønske sig. Men saa let vilde hun dog ikke give sig selv bort. Hun tog igen Ringen af Fingeren, lod som hun saa nøje paa den og sagde: „Er det Graasten?“

„Nej, højbaarne Jomfru,“ sagde Prinsen, „det er en Diamant fra Indien.“

„Jeg vilde ønske det var en Graasten, saa kunde jeg prøve min Lykke endnu en Gang,“ sagde Jomfruen. I det samme vendte hun sig om og kastede Ringen ud i Havet saa langt hun kunde. „Ser du,“ sagde hun, „den smuttede ikke.“

„Det kommer af, at den saa nødig vil skilles fra eders Finger,“ svarede Prinsen uden at lade sig mærke med nogen Forundring. „Men,“ vedblev han, „hvis I tillader, vil jeg forsøge med denne.“ Hvorpaa han løste en stor Guldmedaille, som han bar i Ridderkæden om sit Harnisk, og kastede den med Kraft hen ad den blanke Havflade. Den tunge Guldmønt gjorde det ene Hop efter det andet, til den omsider forsvandt i Vandet, og man kunde tælle, at den havde smuttet otte Gange.

Da rakte Jomfru Margrete Prins Håkon sin Haand og sagde: „Du kaster ikke daarlig. Næste Gang kaster vi med Kroner.“

Nogle Uger efter stod Prins Håkons Bryllup med Jomfru Margrete. Det var et stort og prægtigt

Bryllup, der fejredes i hele Danmarks Rige med Ridderspil, Dystløb, Springvand, der sprang med Vin, og hele Okser, der stegtes paa Spid. Men paa Bryllupsaftenen fik Bruden Ris af Fru Märta, fordi hun havde bidt Brudgommen, da han vilde kysse hende.

Nogen Tid efter blev Jomfru Margrete sendt med Prins Håkon til Norge for at blive Rigets Dronning. Fru Märta og Riset fulgte med og vedblev at straffe Dronningen. Og det maa have gjort udmærket god Virkning, thi da Jomfru Margrete voxede til og fik bedre Forstand, blev hun den klogeste og mest handlekraftige Dronning, der nogen Sinde har baaret en Krone i Norden.

Otte Aar efter Brylluppet bragte Feerne Dronning Margrete en lille Prins, der blev kaldt Olaf. Han var mild og blaaøjet, og han holdt ogsaa meget af at ride. En Dag sad Prins Olaf paa sin Moders Knæ, og hun sang for ham en dansk Vise om Niels Ebbesen, der slog den onde Grev Gert ihjel. Men Dronning Margretes Sang var uden Klang og ikke saa smuk som Dronning Blancas. Kong Håkon kom ind og hørte lidt paa Sangen. Da kom han til at tænke paa sin egen Moders Ryttervise, og han tog Drengen paa sit Knæ.

„Syng du,“ sagde Dronningen. „Der er mere Jern i mig og min Stemme end i dig.“

Kong Håkon sang:

Ride ride Ranke  
Hesten hedder Blanke

„Det var din Moder,“ sagde Dronningen.

„Ja,“ sagde Kongen og sang videre:

Vi rider over Land og Sø  
og henter os en Fæstemø.  
Hvem skal vi bejle til?  
Jomfru Margretelil.

„Det var mig,“ sagde Dronningen.

„Jeg ved ikke, om du forstaar Resten af Visen,“ sagde Kongen, „for den blev sunget for at dække over Begyndelsen.“

Da han kom til Kongens Slot,  
saa var der ingen hjemme,  
kun en gammel Kælling.

„Naa, det kan du springe over,“ sagde Dronningen. „Hvordan var Slutningen?“

Aldrig hun den Frier vandt.

„Hun vandt ham alligevel,“ sagde Dronning Margrete.

Og saa smilede baade Kongen og Dronningen. Den lille Prins Olaf red ind i Verden paa sin Faders Knæ ligesom hans Fader red paa sin Moders Knæ.

Der kunde nu være meget mere at sige om

dem alle, men nu kan der være sagt nok om Visen. Den kender jo ethvert Barn den Dag i Dag, men ikke alle ved, hvem den først blev sunget om. Den lille Dreng, der rider Ranke i vore Dage, kender ikke længer Prins Håkon, der red ud at fri, og den lille Pige, der synger for sin Dukke om Jomfru Margrete, ved ikke mere, hvem den Jomfru i Visen var. Konger, Dronninger, Prinser og Prinsesser dør ligesom alle andre, men smukke og muntre Viser dør ikke: de rider Ranke paa Sangens Toner fra Slægt til Slægt.



*Ruots. lastenk. 3.*

*Topelius*

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA



120 102 1580

